

2018

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜMİT KÖSE

T.C.

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

**ORTAOKULLARDA SEÇMELİ DİN
DERSLERİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ:
GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜMİT KÖSE

GAZİANTEP

TEMMUZ 2018

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

**ORTAOKULLARDA SEÇMELİ DİN
DERSLERİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ:
GAZIANTEP İLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜMİT KÖSE

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi DİLARA TINAS

GAZIANTEP
TEMMUZ 2018

T.C
UNIVERSITY OF GAZİANTEP
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF PHILOSOPHY AND RELIGIOUS SCIENCES

**EVALUATION OF VIEWS OF THE STUDENTS TOWARDS
THE ELECTIVE RELIGION COURSES IN SECONDARY
SCHOOLS: GAZİANTEP PROVINCE EXAMPLE**

MASTER'S OF SCIENCE THESIS

ÜMİT KÖSE

Supervisor: Assist. Prof. DİLARA TINAS

GAZİANTEP

JULY, 2018

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

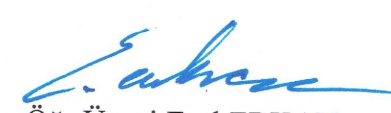
**ORTAOKULLARDA SEÇMELİ DİN DERSLERİNİN
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA
DEĞERLENDİRİLMESİ: GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ**

ÜMİT KÖSE

Tez Savunma Tarihi: 02.07.2018
Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Zekiye ANTAKYALIOĞLU
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Dr. Öğr. Üyesi Erol ERKAN
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Dilara TINAS
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

Dr. Öğr. Üyesi Dilara TINAS (Jüri Başkanı)

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe EROĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Halise Kader ZENGİN

İmzası:

ETİK BEYAN

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında:

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Ümit KÖSE

02.07.2018

ÖZET

ORTAOKULLARDA SEÇMELİ DİN DERSLERİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ: GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ

KÖSE, Ümit

Yüksek Lisans Tezi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Dilara Tınas

Temmuz 2018, XII + 68 sayfa

Türkiye’de eğitim sisteminde meydana gelen en köklü değişimlerden biri şüphesiz seçmeli din derslerinin getirilmesidir. Bu değişiklikte birlikte artık isteyen öğrenciler zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine ilaveten Hz. Muhammed’in Hayatı, Kur’an-ı Kerim ve Temel Dini Bilgiler derslerinin seçme imkanına kavuşmuşlardır. 2012-2013 yılı itibariyle uygulamaya konulan bu dersler veli ve öğrenciler tarafından ziyadesiyle teveccüh görmüş ve büyük bir açığı kapama fırsatı olarak algılanmıştır.

Çalışmamız ortaokullarda eğitim görmekte olan öğrencilerin bu dersleri seçerken güttükleri amaç ve beklentilerini, derslerden memnuniyetlerini belirlemektir. Çalışma anket yöntemi kullanılarak Gaziantep ilinde 8 okulda 574 öğrenciyle yapılmıştır. Elde edilen veriler ışığında seçmeli derslere olan ilgi, derslerin tercih edilme sürecinde etkili olan faktörler, dersin sonraki yıllarda tercih edililmeyeceği gibi konularda bulgu ve değerlendirmeler yer almaktadır.

Anahtar kelimeler: Din Eğitimi, Seçmeli Din Dersler, Hz. Muhammed’in Hayatı, Temel Dini Bilgiler, Kur’an-ı Kerim.

ABSTRACT**EVALUATION OF VIEWS OF THE STUDENTS TOWARDS THE
ELECTIVE RELIGION COURSES IN SECONDARY SCHOOLS:
GAZIANTEP PROVINCE EXAMPLE**

KÖSE, Ümit

Master Thesis, the Department of Philosophy and Religious Studies
Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Dilara Tinas

July 2018, XII+ 68 pages

The most fundamental change that takes place in the education system of Turkey is surely the advent of elective religion courses. With this change, the students reached the freedom of selecting the courses such as the Life of Prophet Muhammad, the Quran and Basic Religious Information as well as compulsory education of religion and ethics.

As of the years 2012-2013, those courses, which were put into practice, were significantly appreciated by the students and their guardians, and it raised the opportunity to meet the deficit. This study states the satisfaction, aims and hopes of the students, who are educated in secondary schools, while choosing those lessons. The study was conducted with 574 students, 8 schools by using survey method. In the light of the data, there are findings and evaluations in the subjects such as attention of students to the elective lessons, factors that are influential in the process of choosing the lessons, whether the lessons being chosen by the students in the following years or not etc.

Key words: Education of Religion, Elective Religious Lessons, Life of Prophet Muhammad, Basic Religious Information, Quran.

ÖNSÖZ

Türkiye’de Cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte eğitim sistemi üzerinde din çok tartışılan bir konu olma özelliğini hep canlı tutmuştur. Özellikle bu tartışmaların başında okullarda din eğitiminin yeri, zorunluluğu gibi konular nedeniyle dersin bazı dönemlerde tamamen kaldırıldığı, bazı dönemlerde okullarda seçmeli hale getirildiği ve zorunlu hale getirilmesi gibi birçok süreci farklı siyasi olaylarla tecrübe etmiştir. Bu deneyimler daha sonraki yeni din eğitimi politikalarının gelişimi üzerinde büyük bir etkiye sahip olmuştur. Cumhuriyet tarihine bakıldığında din birçok alanda tartışmaların odağında yer almıştır. Din eğitiminin politika yapıcılar tarafından farklı uygulamalarla değiştirilip bazen halkın isteklerini dikkate almadan tamamen kaldırılması, bazen demokratikleşen ortamın da etkisiyle seçmeli hale getirilip yumuşatılması ve nihayetinde zorunlu hale getirilişi din eğitimi tarihçesi bakımında Türkiye’de çok zorlu bir sürece tanıklık etmiştir. Malum olduğu üzere 2012 yılında eğitim öğretim sisteminde çok köklü bazı değişiklikler yaşanmıştır. Eğitim sisteminde meydana gelen 4+4+4 eğitim sistemi uygulama süreci kanunlaşmıştır. Böylece 8 yıllık kesintisiz eğitim sistemiyle birlikte kapatılan İmam Hatip ortaokulları tekrar açılmış, yanısıra ortaokullarda ve liselerde zorunlu okutulan din derslerine ek olarak isteğe bağlı seçmeli “Temel Dini Bilgiler”, “Kur’an-ı Kerim”, “Hz. Muhammed’in Hayatı” dersleri müfredata alınmıştır. Tabiki bu değişiklik şüana kadar var olan bir eksiklikten hasıl olmuş özellikle anayasanın 24. Maddesi gereği vatandaşlar için bir hak ve istek olması noktasında ciddi bir kazanım olma fırsatı doğurmuştur. Son dönemde meydana gelen demokratikleşme süreci ve özellikle eğitimde tek tipçi olmayan özgür düşünen bireylerin farklı yetenek ve seçimlerinin de dikkate alındığı modern bir eğitim paradigması bireyler zorunlu dersler dışında kendi yetenek ilgi ve isteklerine göre ders seçme fırsatını elde etmişlerdir.

Bu süreçte seçmeli derslerin öğrenciler nezdinde nasıl bir karşılık bulduğu, beklentilerinin karşılanıp karşılanmadığı, memnuniyetleri ve bu derslerin içeriğiyle ilgili tesbitler, derslerin daha verimli ve kazanımlara uygunluğunun artırılması noktasında önem arz etmiştir. Seçmeli derslerin seçen tarafı olan öğrenciler nezdinde değerlendirilmesi boyutu dikkate alınarak Gaziantep ilinde 574 öğrenci üzerinde “Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Gaziantep İli Örneği” isimli anket uygulanmıştır.

Çalışmamız girişinde içerisinde yer aldığı toplam dört bölümden müteşekkildir. Birinci bölümde giriş, araştırmanın problemi, araştırmanın önemi, araştırmanın amacı, araştırmanın sınırlılıkları bulunmaktadır. İkinci bölümde ortaokul düzeyinde seçmeli olan, “Kur’an-ı Kerim”, “Hz. Muhammed’in Hayatı”, “Temel Dini Bilgiler” dersleri hakkında genel bilgiler verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise materyal ve yöntem bölümleri yer almaktadır. Dördüncü bölüme gelindiğinde ise anket ile elde edilen veriler SPSS programı ile Frekans ve Ki-Kare yöntemleriyle incelenmiş Bulgular ve Yorumlar başlığı altında değerlendirilmiştir. Sonuç ve Öneriler bölümünde ise tezin genel değerlendirilmesi yapılmış, önerilerde bulunulmuştur.

Çalışmamın tüm aşamalarında bilgilerinden yararlandığım Tez Danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Dilara Tınas’a, Anket verilerinin analizi konusunda yardımcı olan Dr. Öğr. Üyesi Recep Bindak’a, anketin uygulanması noktasında emek veren öğretmen arkadaşlarıma ve anketi samimi duygularla dolduran sevgili öğrencilere teşekkür ederim

Ümit KÖSE

Gaziantep 2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1.ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ.....	1
1.2.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	1
1.3.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	2
1.4.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	3
2. ORTAOKULLARDA SEÇMELİ DİN DERSLERİ.....	4
2.1 SEÇMELİ DERS NEDİR?.....	4
2.2 SEÇMELİ DİN DERSLERİNİN GETİRİLME GEREKÇESİ.....	5
2.3 MİLLİ EĞİTİM ŞURALARINDA SEÇMELİ DERSLERLE İLGİLİ ALINAN BAZI KARARLAR.....	8
2.4 6287 SAYILI KANUN VE YAŞANAN DEĞİŞİKLİKLER.....	9
2.5 6287 SAYILI KANUN VE SEÇMELİ DERSLER.....	10
2.6. SEÇMELİ DERSLER NASIL SEÇİLMEKTEDİR?.....	11
2.7. SEÇMELİ DİN DERSLERİ VE HAFTALIK DERS SAATLERİ.....	14
2.8.SEÇMELİ DİN DERSLERİ.....	16
2.8.1. Seçmeli Hz.Muhammed'in Hayatı Dersi	17
2.8.2. Seçmeli Kur'an-ı Kerim Dersi	19
2.8.3. Seçmeli Temel Dini Bilgiler Dersi	21
2.9. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	23

3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	26
3.1.ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	26
3.2.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE VERİLERİN TOPLANMASI.....	26
4. BULGULAR VE YORUMLAR	
4.1. ANKETİN YAPILDIĞI OKULLARA İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR.	28
4.2. OKULLARA GÖRE ÖĞRENCİLERİN CİNSİYET DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	29
4.3.ÖĞRENCİLERİN CİNSİYETİNE GÖRE DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	29
4.4. ÖĞRENCİLERİN SINIF SEVİYELERİNE GÖRE DAĞILIMINA AİT BULU VE YORUMLAR.....	30
4.5.AİLELERİN AYLIK ORTALAMA GELİR DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	30
4.6.ANNENİN EĞİTİM DURUMU DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	31
4.7. BABANIN EĞİTİM DURUMU DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	31
4.8. ANNENİN MESLEĞİ DURUMU DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	32
4.9. BABANIN MESLEĞİ DURUMU DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	32
4.10. YAZ KUR'AN-I KERİM KURSUNA KATILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	33
4.11. BU YIL BOYUNCA ALINAN SEÇMELİ DERSLERİN DAĞILIMINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	33
4.12. KUR'AN-I KERİM OKUMA DURUMUNA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	34
4.13.HAYALİNİZDEKİ MESLEK NEDİR SORUSUNA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	35
4.14. SEÇMELİ DERSİ KİMİN TERCİH ETTİĞİNE AİT BULGU VE YORUMLAR.....	36

4.15. SEÇMELİ DİN DERSİNİ TERCİHİNDEKİ MEMNUNİYETE AİT BULGU VE YORUMLAR.....	37
4.16. SENEYE DE SEÇMELİ DİN DERSİNİN TERCİH EDİLMESİNE AİT BULGU VE YORUMLAR.....	38
4.17. SENEYE SEÇMELİ DİN EĞİTİMİ DERSİ YERİNE BAŞKA BİR SEÇMELİ DERSİ TERCİH EDİLMESİNE AİT BULGU VE YORUMLAR.....	39
4.18. SEÇMELİ DİN EĞİTİMİ DERSLERİNDE KENDİMİ DİĞER BÜTÜN DERSLERDEN DAHA MUTLU HİSSEDİYORUM KONUSUNA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	39
4.19. ÖĞRENCİLERİN SEÇTİKLERİ DERS İLE O DERSTE KENDİNİ MUTLU HİSSETMESİ ARASINDAKİ DURUMA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	40
4.20. SEÇMELİ DİN DERSİ KİTAPLARINI BEĞENİYORUM VE İLGİ ÇEKİCİ BULUYORUM DURUMUNA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	41
4.21. BU YIL ALDIĞI SEÇMELİ DİN DERSİNDEKİ KONULAR YETERİNCE İLGİ ÇEKİCİ DEĞİLDİ DURUMUYLA İLGİLİ BULGU VE YORUMLAR.....	41
4.22. DİNİMLE İLGİLİ MERAK ETTİĞİM KONULARI VE ÖĞRENMEK İSTEDİĞİM KONULARI SEÇMELİ DİN DERSLERİNDE ÖĞRENME İMKANI BULDUĞUMA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	42
4.23. SEÇMELİ DİN DERSLERİ İBADETLERİMİ DAHA DÜZENLİ YAPMAMA KATKI SAĞLADI DURUMUNA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	42
4.24. BENCE SEÇMELİ DİN DERSLERİNDE ÖĞRENDİKLERİM AHLAKIMI GÜZELLEŞTİRDİ DURUMUNA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	43
4.25. CİNSİYET İLE SEÇMELİ DİN DERSİNDE ÖĞRENDİKLERİM AHLAKIMI GÜZELLEŞTİRDİ İFADESİNE KATILIP-KATILMAMA ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGU VE YORUMLAR.....	44
4.26. SEÇMELİ DİN EĞİTİMİ DERSİ, BENİM DİĞER DERSLERİMDE BAŞARILI OLMAMA KATKI SAĞLADINA AİT BULGU VE YORUMLAR...44	44
4.27. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİNDE ÖĞRENEMEDİĞİM BİR ÇOK ŞEYİ SEÇMELİ DİN DERSLERİNDE ÖĞRENME İMKANIM OLDU DURUMUNA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	45
4.28. ARKADAŞLARIM SEÇMELİ DİN DERSLERİNİ TERCİH EDERLERKEN , ONLARA SEÇMELİ DİN DERSLERİNİ SEÇMELERİNİ TAVSİYE EDİP ETMEMELERİNE AİT BULGU VE YORUMLAR.....	45

4.29. SEÇMELİ DİN DERSİNE GİREN ÖĞRETMENİMİ SEVİYORUMA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	46
4.30. SEÇMELİ DİN DERSİ ÖDEVLERİMİ ZEVKLE YAPIYORUMA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	47
4.31. SEÇMELİ DİN DERSLERİNİ İYİ Kİ TERCİH ETMİŞİM İLE CİNSİYET FAKTÖRÜ ARASINDAKİ BAĞA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	47
4.32.ÖĞRENCİLERİN KUR'AN-I KERİM OKUMA DURUMLARI İLE TERCİH ETTİKLERİ DERS ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGU VE YORUMLAR...	48
4.33. CİNSİYETE GÖRE SEÇMELİ DİN DERSİNİ TERCİH ETME NEDENİ ARASINDAKİ DURUMA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	49
4.34.ÖĞRENCİLERİN DERSİ SEÇME NEDENİ İLE MERAK ETTİKLERİ VE ÖĞRENMEK İSTEDİĞİ KONULARI SEÇMELİ DİN DERSİNDE ÖĞRENME İMKANI BULUP BULMADIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİYE AİT BULGU VE YORUMLAR.....	49
4.35. ÖĞRENCİLERİN SEÇMELİ DİN DERSLERİYLE İLGİLİ TUTUMLARINA AİT BULGU VE YORUMLAR.....	50
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	52
ÖNERİLER.....	54
KAYNAKÇA	57
EKLER.....	60
Ek.1.Araştırmada Veri Aracı Olarak Kullanılan Anket Formu.....	60
Ek.2.Görüşmenin Yapıldığı Okulların Listesi.....	63
Ek.3.İzin Yazıları.....	64
ÖZGEÇMİŞ.....	68
VİTAE.....	68

TABLolar

Sayfa No

Tablo 2: İlkokul ve Ortaokullarda okutulan Zorunlu ve Seçmeli Dersler Çizelgesi..15	
Tablo 2.2: Ortaokul Hz. Muhammed'in Hayatı Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Üniteleri.....18	
Tablo 2.3:Ortaokul Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Üniteleri21	
Tablo 2.4:Ortaokul Temel Dini Bilgiler Dersi Öğretim Programı Öğrenme Konuları 22	
Tablo 4.1: Anketin yapıldığı Okullara Ait Sayısal Veriler.....28	
Tablo 4.2: Öğrencilerin Okullara Göre Cinsiyet Dağılımı.....29	
Tablo 4.3: Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....29	
Tablo 4.4: Öğrencilerin Sınıf Seviyelerine Göre Dağılımı.....30	
Tablo 4.5: Ailenin Ortalama Aylık Gelir Dağılımı.....30	
Tablo 4.6: Annenin Eğitim Durumu Dağılımı.....31	
Tablo 4.7: Babanın Eğitim Durumu Dağılımı.....31	
Tablo 4.8: Annenin Mesleği Durumu Dağılımı.....32	
Tablo 4.9: Babanın Mesleği Durumu Dağılımı.....32	
Tablo 4.10: Yaz Kur'an Kursuna Katılma Durumu Dağılımı33	
Tablo 4.11: Bu yıl boyunca (2017-2018 öğretim yılı) Alınan Seçmeli Derslerin Dağılımı33	
Tablo 4.12: Kur'an-ı Kerim'i Okuma Durumuyla ilgili Dağılımı34	
Tablo 4.13: Hayalinizdeki Meslek Nedir Sorusuna Verilen Cevapların Dağılımı....35	
Tablo 4.14: Seçmeli Dersi Kimin Tercih Ettiğiyle İlgili Dağılım.....36	
Tablo 4.15: Seçmeli Din Dersi Tercih Durumu Dağılımı37	
Tablo 4.16: Seneye de Seçmeli Din Derslerini Tercih Edeceğim Durumu Dağılımı38	
Tablo 4.17: Seneye Seçmeli Din Dersi Yerine Başka Bir Seçmeli Dersi Tercih Etmek İstiyorum Durumu Dağılımı39	

Tablo 4.18: Seçmeli Din Derslerinde Kendimi Diğer Bütün Derslerden Daha Mutlu Hissediyorum Durumu Dağılımı	39
Tablo4.19: Öğrencilerin Seçtikleri Ders İle O Derste Kendini Daha Mutlu Hissetmesi Arasındaki Durum Dağılımı.....	40
Tablo 4.20: Seçmeli Din Dersi Kitaplarını Beğeniyorum ve İlgi Çekici Buluyorum Durumu Dağılımı	41
Tablo 4.21: Bu Yıl Aldığı Seçmeli Din Dersi ndeki Konular Yeterince İlgi Çekici Değildi Durumu Dağılımı	41
Tablo 4.22: Dinimle İlgili Merak Ettiğim Konularını Ve Öğrenmek İstediyim Konuları Seçmeli Din Derslerinde Öğrenme İmkânı Buldum Durumu Dağılımı.....	42
Tablo 4.23: Seçmeli Din Dersleri İbadetlerimi Daha Düzenli Yapmama Katkı Sağladı Durumu Dağılımı	42
Tablo4.24: Bence Seçmeli Din Derslerinde Öğrendiklerim Ahlakımı Güzelleştirdi Durumu Dağılımı	43
Tablo 4.25: Cinsiyet ile “Seçmeli Din Dersi nde öğrendiklerim ahlakımı güzelleştirdi” İfadesine katılma-katılmama arasındaki ilişki var mıdır? Durumu Dağılımı	44
Tablo 4.26: Seçmeli Din Dersi, Benim Diğer Derslerimde Başarılı Olmama Katkı Sağladı Durumu Dağılımı	44
Tablo 4.27: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Öğrenemediğim Bir çok Şeyi Seçmeli Din Derslerinde Öğrenme İmkânım Oldu Durumu Dağılımı	45
Tablo 4.28: Arkadaşlarım Seçmeli Din Derslerinin Tercih Ederken , Onlara Seçmeli Din Derslerini Seçmelerinin Tavsiye Ederim Durumu Dağılımı	45
Tablo 4.29: Seçmeli Din Dersi ne Giren Öğretmenimi Seviyorum Dağılımı	46
Tablo 4.30: Seçmeli Din Dersi Ödevlerimi Zevkle Yapıyorum Dağılımı	47
Tablo 4.31: Seçmeli Din Derslerini İyi Tercih Etmişim-Cinsiyet Faktörü Arasındaki Bağ Durumu Dağılımı	47
Tablo 4.32: Öğrencilerin Kuran-ı Kerim okuma durumları ile tercih ettikleri seçmeli ders arasında bir ilişki Durumu Dağılımı	48
Tablo 4.33: Cinsiyete Göre Seçmeli Din Dersini Tercih Etme Nedeni Arasındaki Durum Dağılımı	49

Tablo 4.34: Öğrencilerin Din Dersi Seçme Nedeni, Merak Ettiği ve Öğrenmek İsteddiği Konuların Öğrenme İmkânı Bulup Bulmama Durumu Arasındaki İlişki Dağılımı	49
--	----

KISALTMALAR

Akt.	: Aktaran
Bkz.	: Bakınız
Çev.	: Çeviren
DKAB	: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
EARGED	: Eğitimi Araştırma Geliştirme Daire Başkanlığı
Ed.	: Editör
Hız.	: Hazreti
KK	: Kur'an-ı Kerim
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
PDR	: Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
S.	: Sayfa
S.S.	: Sayfa Sayısı
TDB	: Temel Dini Bilgiler
TTBK	: Talim Terbiye Kurumu Başkanlığı
TEGM	: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Türkiye'nin eğitim sistemine 2012 yılında giren din, ahlak ve değerler alanındaki seçmeli dersler demokratikleşmenin bir göstergesidir. Böylece zorunlu dersler dışında öğrencilerin kendi ilgi, yetenek ve becerileri doğrultusunda tercihte bulunma fırsatı yakalanmıştır. Geleceğin inşası noktasında yarının büyüklerinin ruhsal gelişimi, kişilik ve karakter oluşumunda bu derslerin büyük bir misyona sahip olduğu gerçeğinden hareket ederek kendi değerleriyle barışık, sosyal duyarlılığı yüksek, empatik düşünceye sahip, milli ve manevi değerlerle kuşanmış bireyler geleceğimizin sağlam temellere oturması noktasında olmazsa olmazımızdır. Bu noktada eğitim sistemimize 2012-2013 eğitim öğretim yılıyla birlikte girip yaklaşık beş yıldır tercih edilen seçmeli din derslerinin ortaokul öğrencileriyle yapılan anketimizde, tercih edilme süreci, derslerle ilgili tutum değerlendirmesi, memnuniyetleri, beklentileri, derslere ait olumlu veya olumsuz görüşleri konuları araştırmamızın problem başlıklarını oluşturmaktadır.

1.2.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Eğitimin tanımlarından birisi de istendik yönde davranış değişikliğidir. Bu değişme eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşir. Okullar eğitim sürecinin en önemli kısmını oluşturur (Fidan, 1985).

Toplumlarda meydana gelen değişiklikler nedeniyle eğitim sistemleri öğrencilerin sadece akademik ilerleyişleri dışında hem kişisel hem de sosyal konularla ilgili gelişim süreçlerini de takip etmek zorunda olduklarını anlamışlardır.

Öğrencileri bir yönüyle değil bütünsel bir yaklaşımla bireysel farklılıkları öne çıkararak, öğrenci merkezli, onların ilgi ve yeteneklerini de dikkate alarak bir eğitim programı hazırlanmasının önemi bir kez daha gün yüzüne çıkmış önemli bir gerekliliktir.

Bu araştırma ortaokullarda seçmeli derslerin öğrenciler tarafından seçilme sürecinden başlayan ve onlarla ilgili kazanımlara ulaşıp ulaşılmadığını yine öğrencilerin görüşleri tarafından tesbiti açısından önem arz etmektedir. Özellikle bu bilgi ve bulgular dersin geri dönütü açısından da değerlidir. Bulgularla birlikte MEB ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerine faydalı olmak hedeflenmektedir. Milli ve manevi değerlerle donatılmış bireylerin kendi ilgi ve yeteneklerini dikkate alan bu seçmeli ders uygulamaları öğrenciler nezdinde nasıl bir yaklaşımla hangi problem ve aksaklıkları barındırmaktadır sorusu programın amaç ve hedeflerine ne kadar yaklaşıp yaklaşılmadığının tesbiti açısından önemlidir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın amacı; Gaziantep il merkezindeki ortaokullarda eğitim ve öğretim gören öğrencileri; 2012-2013 öğretim yılı ile birlikte ilk olarak müfredatlarda yer almaya başlayan seçmeli Temel Dini Bilgiler, Kur'an-ı Kerim ve Temel Dini Bilgiler derslerini almaya yönlendiren faktörler, derslerden duyulan memnuniyet düzeylerine ve yapılandırmacı yaklaşım merkezli sunulan kazanımlara ait algı ve tutumları çeşitli değişken etkenler açısından incelemektir. Bu hedefler doğrultusunda araştırmamızda test edilmesi beklenen hipotezlerimiz şunlardır:

- a) Seçmeli Dersleri tercih eden öğrenciler, anne-babalarının gelir ve eğitim düzeyleri açısından orta düzeyde yoğunlaşmaktadır.
- b) Seçmeli Dersleri tercih eden öğrencilerin büyük çoğunluğu bu tercihlerini ailelerinin yönlendirmesi sonucunda almıştır.
- c) Seçmeli dersleri tercih eden öğrencilerin, bir yılın sonunda almış oldukları derslere yönelik ilgi ve alakaları azalmıştır.
- d) Seçilen derslere yönelik memnuniyet düzeyleri aldıkları derse göre değişkenlik göstermektedir.

- e) Seçmeli dersleri tercih eden öğrenciler bu dersleri Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden çok farklı ve orjinal görmemekteler.
- f) Seçmeli dersler, bu dersleri tercih eden öğrencilerin ibadetlerini daha düzenli yapmalarına katkı sağlamıştır.
- g) Seçmeli dersler, tercih eden öğrencileri manevi açıdan mutlu etmektedir.
- h) Seçmeli derslerin eğitim materyalleri yeteri derecede ilgi çekici değildir.
- i) Seçmeli derslere giren öğretmenler yetersiz kaldığında kimi zaman dışarıdan ücretli öğretmenlerle bu boşluk doldurulmaya çalışılmakta ve bu durum alanında uzman olmayan kişilerin dersi istenilen seviyede verimlilikle işleyemediklerini göstermektedir.

1.3.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırmada Gaziantep ilinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılında eğitim görmekte olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 8 ortaokuldaki 574 öğrenci ile sınırlıdır. Araştırmamızda “Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirmesi: Gaziantep İli Örneği” isimli anket uygulanmıştır.

Araştırmamızda temel veri toplama araçları öğrencilere uygulanan anket sorularıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. ORTAOKULLARDA SEÇMELİ DİN DERSLERİ

2.1. SEÇMELİ DERS NEDİR?

Öğrencilerin öğretim programında yer alan zorunlu dersler haricinde kendi özgür iradelerine göre tercih ettikleri derslere seçmeli dersler denir (Aslantaş, 2011:13). Bu dersler zorunlu derslere ek olarak öğrencilerin ilgi yetenek ve istekleri doğrultusunda tercih edilir.

Malum olduğu üzere eğitim, bireylerde kendi öz tecrübesi yoluyla istendik davranış değişikliği sürecine denir. Meydana gelen bu değişim bilgi, kabiliyet, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşecektir. (Tuncer, M. & Özüt, A. (2017)

Seçmeli derslerin öğrencilerin gelişimlerine destek olmakla birlikte, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda katkı sağladığı gözlemlenmektedir. Bu konuda seçmeli dersler birçok ülkede uygulanmaktadır. ABD’de seçmeli derslerin amacı bireylerin yetenek ve ilgilerinin ortaya çıkarmak ve daha da geliştirmektir. Avrupa ülkelerinde de var olan seçmeli dersler toplumsal bir görevle din, dil ve tarih gibi sorunlu alanlarda verilmektedir.(Taş,2004)

Türkiye’de Seçmeli dersler eğitim öğretim yılının henüz başında öğretmenler kurul toplantısında bizzat öğretmenlerce belirlenir. Öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları, okulun şartları ve öğrenci velilerinin bu konudaki fikirleri dikkate alınarak seçilir. Seçmeli derslerin bağlı oldukları eğitim programların birbiriyle irtibatlı ve mütemmimi olması hesabıyla sıralı bir biçimde okutulması tavsiye edilir.(TTKB,2004) Okutulan seçmeli dersler notla değerlendirilmeyen derslerdir. Bu dersler öğrencinin karnesinde, hangi seçmeli dersi aldığı yer alacak belirtilir.(Eyidoğan, 2009)

Okullarda zorunlu dersler dışında seçmeli dersler yoluyla öğrencilerin özgür iradeleri ile tercih ettikleri seçme imkanı sunmak eğitimde demokratik bir yaklaşımdır. Öğrenciler böylece okula karşı olumlu tutum ve tavır sergileyecektir.(Earged,2008)

Tercih edilen dersler, öğrencilerin akademik gelişim süreçlerini olumlu yönde etkileyecek, gelişimlerine katkı sağlayacaktır. Böylece hayat becerilerini geliştirecek kazanımlar elde edeceklerdir.

Aslında seçmeli derslerin varlığı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2. Maddesi ile birebir örtüşmektedir. Kanunun 2. Maddesi şu şekildedir: “Öğrencilerin ilgi istidat ve kabiliyetlerini geliştirecek gerekli bilgi, beceri ve davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırma suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak amaçlanmaktadır.” (Milli Eğitim Temel Kanunu,1973) Eğitimin esas amacının hayatta yer alan zorluklar karşısında mücadele edecek, kendilerinin ve toplumun da mutluluğuna katkı sağlayacak fertler yetiştirmek olduğu görülmektedir.

İşte ortaokullarda ve liselerde getirilen seçmeli din dersleri öğrencilerin kendi yeteneklerini keşfetmelerine katkı sağlayacaktır. İlgileri olan dersleri zorlama olmadan tercih etmeleri bir demokratik özgürlüğün de göstergesidir. Hayata hazırlanması boyutunda kendi isteklerinin önemsendiği, bireysel farklılıkların ortaya çıktığı (önemsendiği) modern bir eğitim sistemiyle öğrencinin mutlu bir birey olması sağlanacaktır.

Earged'in 2008'de hazırlamış olduğu raporda ise şu ifadeler yer almaktadır. Seçmeli dersler öğrencilere kendi ilgi alanlarını kazandırması, araştırma ve kendini geliştirmeye teşvik ettiği ve öğrencinin günlük yaşantısında işine yarayabileceği bilgi ve beceriler kazandırır. Ancak bu konuda öğretmenler seçmeli derslerin amaçlarının daha çok bilişsel seviyede kazanımlar hedeflediğinin, duyuşsal ve psikomotor öğrenme amaçlarına ulaşma noktasında yetersiz kaldığını düşünmektedir. Gereksiz ayrıntıların yer aldığı ve içeriğin güncelleştirilmesinin elzem olduğunu düşünmektedirler. Genel olarak öğretmen ve seçmeli dersleri seçen öğrenciler derse ait kullanılacak materyalin, yazılı kaynakların yetersiz olduğunu düşünmektedir.(Earged,2008)

2.2.SEÇMELİ DİN DERSLERİNİN GETİRİLME GEREKÇESİ

Okullarda zorunlu dersler dışında seçmeli olarak dersler vermek günümüz demokratik anlayışına uygun bir davranıştır. Öğrencilere değişik alternatifler sunmak, kendi ilgi ve yeteneklerine uygun dersler almalarını sağlamak onların okula olan bağlılıklarını da olumlu olarak etkileyecektir. (Earged, 2008)

Türkiye'de 1982'den bu yana ilk ve ortaöğretimde zorunlu olarak okutulan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (DKAB) birçok yönden değişik kesimler tarafından eleştirilmiştir. Bu konuda görülen eksiklikler ve ihtiyaçlar nedeniyle okullarda isteğe bağlı bir eğitimin olması gerekliliği gündemdeki yerini hep

korumuştur. Toplumun bir kesimi dini sadece toplumsal bir olgu şeklinde ele alması gerektiği halde din eğitimi şeklinde verilmesi yönünü düşünerek DKAB derslerini eleştirmiş ve bu derslerin zorunlu oluşunu dava konusu yapmıştır. Ancak diğer taraftan belli bir kesim de bu dersin çocuklarının kendi dinlerini öğretmesi noktasında yetersiz olduğu öne sürmüştür. Anayasamızın 24. Maddesinden hareketle zorunlu dersler dışında isteğe bağlı din derslerinin var olmasını talep etmişlerdir. Bu konuda Anayasanın 24. Maddesi şu şekildedir:

“Din ve Ahlak eğitim ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin talebine bağlıdır” Anayasasının ilgili maddesinde din eğitimi ve öğretiminin devletin gözetim ve denetimi altında yapılacağı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin zorunluluğu ve son olarak da zorunlu din dersi dışında isteğe bağlı olarak din eğitimine velisinin izin ve talebiyle müsaade edileceği şeklindedir. (Kaymakcan vd., 2013:7)

Ülkemizde uzun yıllar devletin ve siyasi erklerin kontrolünde şekillenmesi birey ve toplumun din eğitimi konusunda beklenti ve taleplerinin göz ardı edilmesine neden olmuştur.

Türkiye’de özellikle din adına yapılan istekler bu konuda yapılan muhalefetler iktidarlar tarafından bir tehdit olarak algılanmıştır. Din adına talep edilen din derslerinin okutulması, Kur’an Kursları, İmam Hatip Okulları ve İlahiyat fakültelerinin yeniden açılması vb. konular laikliğe aykırı olarak düşünülmüştür. (Bahçekapılı, 2013:19)

Bu konuda özellikle 28 Şubat sürecinde alınan kararlar ve sonrasında 8 yıllık zorunlu eğitim değişikliğiyle birlikte İmam Hatip liselerinin orta kısımları kapatılmıştır. Sonrasında Kur’an-ı Kerim kurslarına yaş sınırı getirilmesi, imam hatip liselerinden mezun olan öğrencilerin üniversiteye girişlerinin YÖK’ün aldığı kararlar neticesinde kat sayı engeline takılması gibi kararlar halkın anayasadan kaynaklı din eğitimi isteği ve talebini uzun bir süre ertelemiştir. İmam Hatip ortaokulları kapatılmış, öğrencilerin üniversiteye girişi ilahiyat dışında neredeyse imkansız hale

getirilmiş ve bu süreç belli bir dönem halkın önünde büyük bir tıkanıklık şeklinde yer almıştır.

2002 sonrası siyasi hayatta görülen politik değişim din eğitimi alanındaki sınırlamaları ortadan kaldırmıştır. Böylece birey ve toplumun din ihtiyaçları öncelenen bir eğitim politikası güdülmüştür.(Bahçekapılı,2013:13)

DKAB dersleri toplumun dindar bir kesiminin din eğitimi istek ve beklentilerini tam olarak karşılayamadığı değişik platformlarda dillendirilmeye başlanmıştır. Özellikle okullarda isteyen öğrencilere bu noktada dersler verilmesi gerektiği STK'lar tarafından halkın talebi olarak ifade edilmiştir. Özellikle yeni anayasa tartışmalarının yoğun bir şekilde yapıldığı 2007 yılından itibaren seçmeli din derslerinin de konması istenmiştir. (Meydan, 2013: 222)

Özellikle halkın din eğitiminden en önemli beklentisi yetişmekte olan bireylere sorumluluk duygusu kazandırmasıdır. Veliler bu seçmeli derslerden sadece zihin dünyalarını değil bilakis manevi açıdan gönül dünyalarına da girip davranış değişikliği kazandırmasıdır. Ayrıca aileler dinin temel ilke, esas ve kaynaklarını bu derslerle sağlam bir temelle öğrenmelerini talep etmektedirler. Ayrıca bu derslerin kendi inanç dünyaları doğrultusunda yetişmelerine fırsat verecek şekilde düzenlenmesi talebindedirler. Alınan bu dersler sayesinde herkesin huzur içinde yaşayacağı daha müreffeh bir toplumun inşası hayal edilmektedir. Çünkü bu dersler fertlerin değil aslında fertlerin oluşturduğu toplumun da önemli bir ihtiyacıdır. Bu derslerin okullarda resmi kanallarla uzman kişilerce okutulması velilerin bizzat kendilerinin vermekle yükümlü oldukları din eğitimi görevini de karşılamakta ve onları rahatlatmaktadır. Yapılan araştırmalarda dinin bizzat öğrenilmesinin bir ibadet şeklinde algılandığını ortaya koymaktadır. Yıllarca camilerde ve okullarda alınan din derslerinin eksik olduğu düşünülmüş bu derslerle eksikğin tamamlanacağı kanaati hakim olmuştur. Özellikle Kur'an-ı Kerim dersine gösterilen ilginin altında velilerin çocuklarına Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğretmek isteği olduğu tesbit edilmiştir. Çocuklarda oluşturulmak istenen bilinç Kur'an-ı Kerim'in öğretilmesinde önemli bir etkiye sahiptir.(Bahçekapılı,2013:14,15,16)

2.3.MİLLÎ EĞİTİM ŞURALARINDA SEÇMELİ DERSLERLE İLGİLİ ALINAN BAZI KARARLAR

Seçmeli dersler konusu Milli Eğitim Bakanlığı'nın müfredatına girmeden evvel değişik platformlarda tartışılmış, akademik olarak bu derslerin varoluş örnekleri incelenmiş ve gerekliliği üzerinde uzun araştırmalar yapılmıştır. Demokratik gelişmeler, dünya üzerindeki farklı eğitim paradigmaları ve uygulamalar bu sürecin en önemli sebepleri arasında yer almaktadır.

Türkiye'de Milli Eğitim politikalarına yön veren en önemli Kuruluş Milli Eğitim Şuralarıdır. "Eğitim Şurası, tam adı MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRASI, Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim ve öğretimle ilgili konulan incelemek ve öneri niteliğinde kararlar almakla görevli en yüksek danışma kurulu. Talim ve Terbiye Kurulu'nca hazırlanan tüzük, yönetmelik, program ve ilkeleri inceleyerek karara bağlar. Bu kararlar Milli Eğitim Bakanı'nın onayıyla kesinlik kazanır. (www.turkcebilgi.com)

IX. Milli Eğitim Şurası Kararlarına bakıldığı zaman seçmeli derslerle ilgili şu bilgiler yer alır:

"Ortaokul müfredat programları ortak dersler, seçmeli dersler, rehberlik ve eğitsel faaliyetlerden müteşekkildir. Seçmeli derslerin esas gayesini öğrencilerin bireysel farklılıklarının sonucunda oluşan ilgi ve yeteneklerini fark edip onları daha da fazla yetiştirmeye imkan sağlamak olduğu görülür."(TTBK,1974)

XVI. Milli Eğitim Şurası'na bakıldığında bu derslerin öğrencilerin kabiliyetlerini ve ilgilerini arttırıcı ana mesleki bölümlerde eğitim imkanları teşvik edecek tarzda yeniden tasarlanması yönünde kararlar alınmış olduğu görülür.(TTBK,1999)

XVII. Milli Eğitim Şurası'na bakıldığında ise seçmeli derslerin özellikle ilköğretim müfredatlarında arttırılması ve seçmeli yetenek (beceri) derslerinin haricindeki dersler not sistemiyle değerlendirilmelidir kararları uygun görülerek alınmıştır.

Konumuza bahis olan ve eğitim sistemine en köklü değişikliklerin getirilmesinde önemli bir payı olan Milli Eğitim Şurası XVIII. şuradır. İsteyen anne ve babanın çocuklarına dini bir eğitim alma fırsatını tanımaktadır. Bu dersler öğrencilerin dinin ahlaki ve manevi değerlerini kazandırmayı amaç edinen derslerdir. Bu konuda üniversiteler, YÖK işbirliği içinde olmalı ve hep birlikte gerekli düzenlemeleri yapmalıdırlar (TTBK,2010)

2.4. 6287 SAYILI KANUN VE YAŞANAN DEĞİŞİKLİKLER

4+4+4 zorunlu eğitim olarak bilinen ve 30 Mart 2012 de 6287 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanunun TBMM’de kabulü ile eğitim alanında köklü bir reform yapılmıştır. Aslında 28 Şubat döneminde uygulamaya konulan ve pedagojik olarak birçok problemi de bünyesinde barındıran 8 yıllık kesintisiz eğitim böylece son bulmuştur. İçinde birçok yönden yapısal değişiklikleri beraberinde getiren bu kanun daha özgürlükçü ve demokratik bir yapıyı eğitim alanında uygulamaya koymuştur. Dünyanın pek çok ülkesinde son 20 yılda küreselleşme, uluslararası rekabet bilgi toplumu gibi gerekçeler eğitim sistemlerini yeniden yapılandırmıştır.

- Zorunlu eğitim öğretim sekiz yıldan 12 yıla yükseltilmiştir
- Kesintisiz 8 yıllık ilköğretim 4+4 olarak iki kısma ayrılmıştır
- Kapatılan imam-hatip ortaokulları tekrar açılmıştır.
- Aynı binada eğitim görmeleri aslında birçok problemi de içinde barındıran 8 yıllık ilköğretim okulları ilkokul ve ortaokul olarak binaları ayrılmıştır.
- Ortaokul ve liselere seçmeli din dersleri getirilmiştir.

(Eğitim Birsen, 2013:15-16)

2.5. 6287 SAYILI KANUN VE SEÇMELİ DERSLER

Milli Eğitim Şurası kararlarının tavsiye niteliğinde kararlar olması yanında Milli Eğitim Bakanlığının eğitim politikalarına yön vermesi bakımından da önemlidir. Şurada yapılan çalışmalar alınan kararlar aslında belirli alanlarda uzman kurulların çalışmalarıyla ortaya konmakta ve değer arz etmektedir.

İşte bu noktada siyasi iktidar milli eğitim sistemini yeniden değişen şartlar noktasında yeniden yenileme çalışmaları yapmış ve isteğe bağlı din derslerinin ortaya çıkışı ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Ak Parti Meclis Grubu tarafından bu konuyla ilgili 20 Şubat 2012’de TBMM başkanlığına kanun teklifinde bulunmuştur. “İlköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun” teklife sunulmuştur. İşte bu kanun teklifinden 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 25. Maddesinde 11.04.2012 tarihinde yapılan değişikle; ortaokullar ve imam hatip ortaokullarında lise eğitimini de takviye edecek şekilde öğrencilerin yetenek, gelişim ve tercihlerine göre seçimlik derslerin oluşturulması ve üç dersin (Temel Dini Bilgiler, Kur’an-ı Kerim, Hz.Muhammed’in Hayatı derslerinin) yer alması kararlaştırılmıştır. (Kaymakcan vd., 2013:8)

6287 sayılı kanun ile 8 yıllık kesintisiz eğitim uygulamasına son verilmiş ve 12 yıllık zorunlu eğitime geçiş sağlanmıştır. Bu yasa ile birlikte ilköğretim ve ortaöğretim uygulamalarından vazgeçilerek 4+4+4 sistemi uygulamaya alınmıştır. Yani 4 yıl ilköğretim, 4 yıl ortaokul, 4 yıl lise olmak üzere 3 kademeli bir yapıya geçiş sağlanmıştır. (Acuner, 2016: 852)

Yeni yapılan düzenlemeyle birlikte ortaokullarda seçmeli dersler daha artırılmış ve tercih olanakları çoğalmıştır. Seçmeli dersler için altı alanda 21 farklı ders oluşturulmuştur. Ortaokullarda din ahlak ve değerler alanında, dil ve anlatım alanında, yabancı dil alanında, fen bilimleri ve matematik alanında, sanat ve spor alanında ve sosyal bilgiler alanında dersler konmuştur. Bu şekilde 1982’den bu yana zorunlu okutulan derslerden biri olan DKAB derslerine tercihe bağlı üç ders daha getirilmiştir. Talim Terbiye Kurulunun almış olduğu 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı kararı ile ortaokullarda 5.6.7. ve 8. sınıflarda haftada 2 şer saat Kur’an-ı Kerim, Temel Dini Bilgiler ve Hz. MAuhammed’in Hayatı dersi getirilmiştir. Ayrıca bu

dersler liselerde de isteğe bağılı olarak haftada 2 saat seçilebilmektedir. Söz konusu dersler imam hatip ortaokullarında yer alan programda zorunlu olarak yer almakla birlikte ortaokullarda seçmeli Hz.Muhammed'in Hayatı ve Kur'an-ı Kerim dersleri 4 kez, seçmeli Temel Dini Bilgiler dersi iki kez seçilebilmektedir. (Bahçekapılı, 2013:192)

DKAB dersleri dışında örgün eğitim sistemimiz içerisinde mesleki alandaki eğitimin yanında 4. sınıftan başlayıp 12.sınıfa kadar zorunlu olarak zaten okutulmaktadır. Eğitim sisteminin içerisinde yer alan en yeni olgu seçmeli din, ahlak ve değerler alanında derslerin yer almasıdır. Eğitim sistemimizin bu her iki alandaki din eğitiminin kaynağı anayasa ve Türkiye'nin de imzalayarak taraf olduğu uluslararası anlaşmalardır. (Meydan, 2013:222)

2012/6287 sayılı kanun doğrultusunda TTK 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı "İlköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi ve 24.08.2012 tarih ve 124 sayılı "Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesinde Değişiklik yapılması" kararlarıyla ortaokul ve liselerde müfredata alınarak okutulacak din, ahlak ve değerler alanındaki dersleri Temel Dini Bilgiler, Kur'an-ı Kerim, Hz.Muhammed'in Hayatı dersleri yazılmıştır. Bu dersler 2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır.(Meydan, 2013:224)

2.6. SEÇMELİ DERSLER NASIL SEÇİLMEKTEDİR?

Okullarımızda zorunlu okutulan derslere ek olarak özgürlükçü bir anlayışla birlikte bireylerin de baskı altında olmadan tercihte bulunabileceği seçmeli dersler yer almaktadır. Bu dersler öğrencilerin ilgi ve yetenekleri olduğu alanlarda tercih edilebilir ve tamamen öğrencinin tercihiyle amacına hizmet edecektir. Hiç şüphe yok ki dünya üzerinde var olan bütün medeniyetlerin en kıymetli zenginliği ve mirası eğitilmiş insan gücüdür. Bu sebeple de gelişmiş olan ülkelerin bütçelerinde eğitim çok ciddi bir paya sahiptir. En karlı yatırımın insan olduğu gerçeği eğitime ve onun kalitesine bakışı her geçen gün arttırmaktadır. Bilindiği üzere eğitimde kaybedilecek bir birey bile yoktur. Öyleyse öğrencilerin eğitim sistemleri de zaman, teknoloji ve bir çok yenilenmeden kaynaklı değişime ihtiyaç duyacaktır. Her geçen gün meydana

gelen değişiklikler ilerlemeler ve gelişmeler ışığında eğitim sistemleri, öğretim programları da revize edilerek iyileştirilme zorunluluğunu beraberinde getirmektedir.

Çağdaş bir eğitimin gereği zorunlu derslerin sunulması mutlaka önem arzeden bir konudur. Fakat burada ortaya çıkan bir sorun bu derslerin nasıl seçiliyor olduğudur. Aslında yasal olarak derslerin öğrenciler tarafından seçilmesi özgürlüğü getirilse de mevcut uygulamanın böyle olmadığı çeşitli araştırmalarla görülmüştür. Özellikle bu noktada veli ve öğrencilerin bilgilendirilmesi büyük bir önem arz etmektedir. Bu konuda yeterli bilgiye sahip olmayan veliler malesefe bilinçli bir tercih yapamamaktadırlar. (Ebşahoğlu, 2015:3)

Bu konuda yapılmış bir araştırmada velilerin çocuklarına ait okul başarısında büyük bir payının olduğunu göstermiştir. Veliler özellikle öğretmen ile aile arasında meydana gelebilecek problemlerin çözümü için okul tarafından eğitilmelerinin faydalı olacağı kanısına varılmıştır. (Çelenk, 2001)

İşte bu sebeple velilerin derslerin programı ve içerikleri konusunda iyi bir şekilde bilgilendirilmelidirler.

Seçmeli dersler ve zorunlu dersler uygulamaları ülkeler arasında farklı uygulamalara sahiptir. Birinde zorunlu olan bir ders diğer bir ülkede seçmeli olarak uygulanabilmektedir.

TTKB 14.07.2005 tarihli almış olduğu 192 sayılı kararına göre bu dersler öğretmenler kurulunda belirlenirken okulun bulunduğu muhit, öğrencilerin ilgi, istek ve kabiliyetleri dikkate alınarak seçilir denmektedir. Ayrıca velilerin de görüşlerinin alındığı bu süreçte seçilen dersin bir önceki yıl aynı kişilerce seçilmesi zorunluluğu yoktur. (Tebliğler Dergisi, 2575)

TTKB başkanlığının almış olduğu 20.07.2010 tarih 75 sayılı kararı ile seçmeli dersler 2.dönemin başıyla yeni eğitim yılının son ayına göre üstte belirtildiği üzere öğrenci çevre ve veli durumlar dikkate alınarak seçilir. Bilindiği üzere mevcut durumda meydana getirilen yenilik ve iyileştirmeler neticesinde 30.03.2012 tarihli 6287 sayılı kanun ile birlikte 4+ 4+ 4 zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmıştır. TTBK bu noktada 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı kurul kararını almış ve 5. Sınıflardan

uygulanmak üzere 28 saat zorunlu 8 saat seçmeli ders olmak üzere 36 saat derse girmeleri zorunlu olmuştur. Öğrenciler 8 saat seçmeli ders seçilebilmektedir.(Eşbahoğlu, 2015:11)

Seçmeli derslerin tercih edilmesinde öğrencilerin tercihi olması gerekirken son zamanlarda yapılan çalışmalarda bu tercihi öğrenci yerine okulların yaptığını göstermektedir. Okul müdürlükleri bu konu hakkın doğal sahibi olduklarını düşünerek öğrencinin faydasına olanın tercih edildiğini ifade etmişlerdir. Aslında seçmeli derslerin getiriliş amacına ters olan bu yaklaşım öğrencilerin seçmeli zorunlu dersleri almaları gibi garip bir duruma sevk etmektedir. Okul idaresinin bu tercihi kendisinin yapmasında kendince bazı gerekçeler sunabilmektedir. Örneğin öğretmen ihtiyacı, fiziksel yetersizlikler (sınıf)... gerekçeler öne sürüldüğü tesbit edilmiştir. Zorunlu dersler gibi belirlenmeye çalışılan seçmeli dersler için okul idarecileri sene başında öğrenciler adına düşünülerek hangi dersin alınacağı kararı verilmektedir. Öğrenciler de bu dersleri tercih etmek zorunda bırakılmaktadır. Öğretmen ve idareciye bırakılan inisiyatif aslında yasal olarak ya da pedagojik olarak uygun bir yaklaşım tarzı değildir. (Eğitim-Birsen, 2013)

2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya alınan yeni program 31.08.2012 tarih ve 12668 sayılı ve 2012/37 nolu genelge Milli Eğitim Bakanlığı TEGM (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü) tarafından yayınlanmıştır. Yayınlanan bu genelgeye göre 10 öğrencinin dersi seçmesi durumunda dersin açılması gerektiği bildirilmiştir. Bu konuda 3 farklı yöntemi uygulandığı belirlenmiştir:

Birinci, yöntem derslerin direk okul idaresi tarafından belirlendiğidir

İkinci yöntem ise okul idaresi, öğretmenler, veli ve öğrencileri seçmeli dersler için yönlendirmişlerdir.

Üçüncü yöntem ise az da olsa öğrencilerin bu dersleri kendilerinin tercih ettiği yöndeki seçenektir.

Seçmeli derslerin tercihinde genel olarak okul idaresinin asıl aktör oldukları görülmüştür. Okul idaresi kendince ortaya koyduğu gerekçelerde derslik ve öğretmen ihtiyacı gibi nedenleri öne sürerek kendini savunmuştur.(Eğitim Birsen, 2013)

Milli Eğitim Bakanlığı tüm bu sorunların farkında olarak 11.06.2013 tarihinde bütün valiliklere bu konuyla ilgili bir yazı göndermiştir. Evvela seçilen derslere uygun norm kadro uygulamasının olması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca ders kitaplarının öğrencilere gecikme olmadan ulaştırılmasını istemiştir. Ayrıca bakanlık öğrenci velilerine bu konuda baskı ve yönlendirme yapılmamasını bildirmiştir. (Temel Eğitim Müdürlüğü, 2013)

2.7. SEÇMELİ DİN DERSLERİ VE HAFTALIK DERS SAATLERİ

Yeni eğitim yasası ile birlikte eğitim müfredatlarına eklenen seçmeli derslerle ilgili 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı kararıyla ortaokullarda seçmeli olmak üzere haftada 2 saat Hz. Muhammed'in Hayatı, Kur'an-ı Kerim ve Temel Dini Bilgiler dersleri seçilebilmektedir.

Bu program dahilinde Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in Hayatı dersleri 4 kez, seçmeli Temel Dini Bilgiler dersi ise 2 kez seçilebilmektedir. Getirilen bu derslerin en dikkat çekici yönü ise programların modüler olarak yapılandırılmasıdır. Bununla birlikte 5. sınıftan itibaren öğrenciler düzenli ve farklı sınıflarda seçebilme imkanını elde etmişlerdir. Bu seçmeli dersler ortaokullarda isteğe bağlı iken imam hatip ortaokullarında zorunlu okutulacak dersler olarak programa girmiştir. (Bahçekapılı, 2012:192)

Tablo 1.İlkokul ve Ortaokullarda okutulan zorunlu ve seçmeli Dersler Çizelgesi(TTKB)

		SINIFLAR								
		İLKOKUL				ORTAOKUL				
		1	2	3	4	5	6	7	8	
ZORUNLU DERSLER	Türkçe	10	10	8	8	6	6	5	5	
	Matematik	5	5	5	5	5	5	5	5	
	Hayat Bilgisi	4	4	3						
	Fen Bilimleri			3	3	4	4	4	4	
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3		
	T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük								2	
	Yabancı Dil		2	2	2	3	3	4	4	
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				2	2	2	2	2	
	Görsel Sanatlar	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Müzik	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Oyun ve Fizikî Etkinlikler	5	5	5	2					
	Beden Eğitimi ve Spor					2	2	2	2	
	Teknoloji ve Tasarım							2	2	
	Trafik Güvenliği				1					
	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım					2	2			
	Rehberlik ve Kariyer Planlama								1	
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi				2						
ZORUNLU DERS TOPLAMI		26	28	28	30	29	29	29	29	
SEÇMELİ DERSLER	Din, Ahlak ve Değerler	Kur'an-ı Kerim (4)				2	2	2	2	
		Peygamberimizin Hayatı (4)				2	2	2	2	
		Temel Dinî Bilgiler (2)				2	2	2	2	
	Dil ve Anlatım	Okuma Becerileri (1)				2	2			
		Yazarlık ve Yazma Becerileri (4)				2	2	2	2	
		Yaşayan Diller ve Lehçeler (4)				2	2	2	2	
		İletişim ve Sunum Becerileri (1)						2	2	
	Yabancı Dil	Yabancı Dil (Bakanlar Kurulu Kararı ile Kabul Edilen Diller) (4)				2	2	2	2	
		Bilim Uygulamaları (4)				2	2	2	2	
	Fen Bilimleri ve Matematik	Matematik Uygulamaları (4)				2	2	2	2	
		Çevre Eğitimi (1)						2	2	
		Bilişim Teknolojileri ve Yazılım (2)						2	2	
		Görsel Sanatlar (Resim, Geleneksel Sanatlar, Plastik Sanatlar vb.) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
	Sanat ve Spor	Müzik (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Spor ve Fizikî Etkinlikler (Alanlara Göre Modüller Oluşturulacaktır) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Drama (2)					2	2		
		Zekâ Oyunları (4)					2	2	2	2
		Halk Kültürü (4)					2	2	2	2
	Sosyal Bilimler	"Şehrimiz ..." (1)					2	2	2	2
		Medya Okuryazarlığı (1)							2	2
Hukuk ve Adalet (1)							2	2	2	
Düşünme Eğitimi (2)								2	2	
Seçilebilecek Ders Saati Sayısı						6	6	6	6	
SERBEST ETKİNLİKLER		4	2	2						
TOPLAM DERS		30	30	30	30	35	35	35	35	

Seçmeli derslerin kaç kez alınabileceği dersin adının yanında parantez içinde belirtilmiştir.

Seçmeli derslerden birden fazla sınıf düzeyinde alınabilecek derslerin öğretim programları modüler bir yapıda oluşturulacaktır. Öğrenciler bu derslerden herhangi birini, 5-8. sınıf arasında herhangi bir sınıfta ya da sürekli olarak alabileceklerdir. Öğrenci, beşinci sınıftan itibaren programda seçmeli olarak yer alan bir dersi ilk kez sekizinci sınıfta alabileceği gibi, bu dersi beşinci sınıftan itibaren sürekli olarak seçebilir ya da herhangi bir sınıf düzeyinde başka bir alandan ders seçebilir.

Öğretim programlarının uygulanmasında haftanın belirli bir günü/günleri altı (6) ders saatlik zaman dilimi "seçmeli ders saatleri" olarak belirlenir. Bu şekilde farklı sınıf düzeylerinde olup fakat seçtikleri ders açısından aynı seviyede olan öğrencilerden seçmeli ders grubu oluşturulması sağlanır. Örneğin bir öğrenci Kur'an-ı Kerim dersini ilk kez yedinci sınıfta alıyorsa ve henüz başlangıç seviyesinde ise bu dersi beşinci, altıncı ve sekizinci sınıfta okuyan ve başlangıç seviyesinde olan öğrencilerle birlikte alabilir. Böylece hem kaynakların daha rasyonel kullanılması hem de öğrencilerin tercih haklarının karşılanması sağlanır. (<http://ttkb.meb.gov.tr>)

2.8. SEÇMELİ DİN DERSLERİ:

Ortaokullarda ve liselerde okutulan zorunlu dersler dışında seçmeli dersler de yer almaktadır. Bu seçmeli dersler arasında yer alan seçmeli din dersleri Hz. Muhammed'in Hayatı, Kur'an-ı Kerim ve Temel Dini Bilgiler dersleri ortaokul veya lisenin tüm sınıf seviyelerinde tercih edilebilecektir. Temel Dini Bilgileri (İslamI-II) dersleri en fazla iki kez seçilebilmektedir. Bu noktada hazırlanan programlar modüler tarzda oluşturulmuştur. Bu üç seçmeli din dersinin ders programına bakıldığı zaman 2004 yılından itibaren Milli Eğitim Sistemine yapılandırmacı yaklaşımın ilkeleri damgasını vurmuştur.(Kaymakcan vd., 2013:10-13)

İlk uygulamalara bakıldığı zaman bu derslerin bir notla değerlendirilmemesi çokça eleştirilmiş, ancak daha sonra yapılan değişiklikler neticesinde diğer dersler

gibi sınav yapılıp notla değerlendirilmesi yönünde değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişiklik eğitimciler tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

2.8.1. Seçmeli “Hz.Muhammed’in Hayatı” Dersi:

Ortaokul ve liselerde seçmeli olarak okutulan Hz.Muhammed’in hayatı dersi Öğretim programı, giriş, genel amaçlar, uygulamaya dair ilkeler ölçme ve değerlendirme kriterleri açısından aynıdır. (Görer, 2015:17)

Seçmeli Hz. Muhammed’in Hayatı dersi Programıyla;

- Hz. Muhammed’in hayatını ana hatlarıyla öğrenmeleri
- İslam Dininin daha doğru ve yeteri kadar anlaşılmasında Hz. Muhammed’e olan ihtiyacın fark edilmesi
- İslam’ın yaşanmasında Hz. Muhammed’in örnekliliğinin kavranması
- Hz. Muhammed’in hayatının bütüncül bir yaklaşımla öğrenilmesi amaçlanmaktadır.

(Ortaokul Hz.Muhammed’in Dersi Öğretim Programı)

Bu ders tematik bir yaklaşımla sunulmuş ve derslerin işlenişi esnasında ayet ve hadislerden çokca istifade edilmesi istenmiştir. Hz. Peygamberin hayat kronolijisi her seviyede 1. Ünite (Hz.Muhammed’in Hayat Hikayesini Hatırlayalım) ismiyle yer almakta ve Hz. Muhammed’in sosyal ve ahlaki tematik bir tarzda ele alınmıştır.

Dersin öğretim programı incelendiğinde 2005 yılından itibaren DKAB ders programlarının temelini oluşturan yapılandırmacı yaklaşım eğitim modeline uygun bir şekilde öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme yöntem, teknik ve strateji uygulanmıştır. (Kaymakcan vd., 2013:39)

Hız. Muhammed’in Hayatı dersi öğretim programı incelendiğinde özellikle kronolojik yaklaşımın kısmen olması yanında Hız.Muhammed’in kişilik ve örnekliliğinin temel alındığı Kur’an merkezli bir fert profili oluşturmaya yönelik çalışmalar yöntemsel olarak önemli görülmüştür. Böylece klasik kronolojik

yaklaşımdan büyük oranda vazgeçilmiş daha modern ve pedagojik bir yaklaşımın öncüllendiği söylenebilir. (Bahçekapılı, 2012:207)

Öğretim programı, öğrencilerin konuları kavramalarını esas almakta ve öğrencilerin konular içerisinde geçen sure ve ayetleri ezberlemeye zorlanmaması gerektiğine de vurgu yapmaktadır (Hz. Muhammed'in Hayatı Dersi Öğretim Programı [HMHÖP], 2012: 2-3).

Tablo 2.2: Ortaokul Hz. Muhammed'in Hayatı Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Üniteleri.

Ortaokul ve Imam Hatip Ortaokulu Hz. Muhammed'in Hayatı Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Üniteleri

ÖĞRENME ALANLARI	ÜNİTELER			
	5. SINIF	6. SINIF	7.SINIF	8. SINIF
Hz. Muhammed'in Hayat Hikâyesi	Hz. Muhammed'in Hayat Hikâyesini Hatırlayalım	Hz. Muhammed'in Hayat Hikâyesini Hatırlayalım	Hz. Muhammed'in Hayat Hikâyesini Hatırlayalım	Hz. Muhammed'in Hayat Hikâyesini Hatırlayalım
Günlük Hayatta Hz. Muhammed	Temizlik	Beslenme	Giyim Kuşam	Eğlence ve Spor
En Güzel Örnek	Hz. Muhammed'in Ahlakı	Hz. Muhammed'in İbadetleri	Hz. Muhammed'in Duaları	Hz. Muhammed'in İbadetleri
Sosyal Hayatta Hz. Muhammed	Hz. Muhammed ve Çocuk	Komşuluk	İnsan Hakları ve Adalet	Komşuluk
Hz. Muhammed ve Aile	Çocuğun Görevleri	Akrabalarla İletişim	Anne Babanın Görevleri	Akrabalarla İletişim
Hz. Muhammed ve Toplumsal İletişim	Herkesin Dostu ve Kardeşi Hz. Muhammed	Sosyal İletişim	İnsani İlişkileri Güçlendirme	Sosyal İletişim

Kaynak: HMHÖP, 2012: 7.

Öğretim programına incelendiğinde ortaokul 5. sınıfta ortaöğretim 12. sınıfa kadar aynı kelimeler dersin programında yer alması öğrencilerin hazır bulunuş ve gelişimine uygun olmadığı düşünülmektedir. (Kaymakcan vd., 2013:55)

Aslında tematik yaklaşımla hazırlanmış program yerinde olmaya birlikte kronolojik boyutun fazlaca göz ardı edilip sadece tematik anlatımla ele alınmasının Hz. Muhammed'in hayatında sebep-sonuç ilişkisini yeterince anlaşılmasını riski taşımaktadır. (Kaymakcan vd., 2013:80)

2.8.2 Seçmeli “Kur'an-ı Kerim” Dersi:

Kur'an-ı Kerim dersi ortaokul ve liselerin her sınıf düzeyinde seçilebilen haftalık 2 saatlik bir derstir. Hazırlanan programın giriş bölümünde İslam dininin yaşabilmesi Kur'an-ı Kerim buyrularının öğrenilmesi vurgusu ön plana çıkmıştır. Ayrıca hem lafız hem de mana yönüyle bütün olarak öğrenilmesi gerekliliği işlenmiştir. Giriş kısmında öğrencilerin Kur'an-ı Kerim'in güzel okuma kabiliyetlerinin geliştirilmesi, ayet ve surelerin ezberlenmesi, anlamının kavranması ve Kur'an mesajının anlaşılması şeklinde oluşmuştur. (Kaymakcan vd., 2013:59)

Dersin öğretim programı incelendiğinde dili ne olursa olsun Kur'an-ı Kerim'in insanları birleştiren ana unsur olduğu, kültürümüzde özel bir yerinin olduğu ifade edilmiştir. Bu derste özellikle Kur'an-ı Kerim'in inanç, ibadet, ahlak ve gündelik hayata dair kurallarının öğrenilmesi gerekliliği bildirilmiştir. Özellikle namazda “kıraat” konusuyla bağlantılı olarak bu dersin düzgün kıraat okunmasına faydaları üzerinde durulur. Kur'an-ı Kerim öğrenilmesi için modern yöntem ve teknikler üzerinde çalışılması vurgulanmıştır. Birçok ibadetin istenildiği şekilde yerine getirilmesi, dini merasimlerin ifası gibi birçok hususta tecvid kurallarına uygun bir şekilde Kur'an'ın okunması ve birtakım sure ve ayetlerinde ezber gerekliliği ifade edilir. (www.mufredat.meb.gov.tr)

Programın beşinci ve dokuzuncu sınıfında Kur'an-ı Kerim'i okuma ve ezberleme alanında Kur'an-ı Kerim'i Okumaya giriş ünitesi bulunmaktadır. Dersin amaçlarının belirlendiği kazanımlarda bilişsel alana ait kazanımların ağırlık verildiği görülmektedir. Öğrencilerin Kur'an'a karşı olumlu bir tutum geliştirmesi için daha çok duyuşsal alana dair amaç ve kazanımların yer almasının faydalı olduğu düşünülmektedir. (Kaymakcan vd., 2013:76)

Kur'an-ı Kerim Dersi öğretim programında olumlu karşılanabilecek bir diğer uygulama da başlarda öğrencilerin seviye ve çevresel faktörlere göre dersin düzenlenebilir oluşudur. Programda her öğrenme alanı ve ünite için bir zaman planlaması yapılsa da zümre öğretmenleri öğrencileri dikkate alarak seviyelerine uygun ve diğer çevresel şartları da dikkate alarak öğretim programında değişiklik yapabilecektir. (Bahçekapılı, 2012:203)

Kur'an-ı Kerim dersi öğretim programına bakıldığında;

- Kur'an-ı Kerim'in hayatımızdaki yerinin fark edilmesi
- Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumaları
- Bazı sure ve ayetleri kurallarına uygun ezberlemeleri
- Kur'an-ı Kerim'in içeriği hakkında bilgi sahibi olmaları
- Kur'an-ı Kerim'i severek ve isteyerek okuma, anlama ve ezberlemeleri amaçlanmaktadır. (www.dogm.meb.gov.tr/sayfa2)

Dersin işlenişe dair verilen ilke ve açıklamalara bakıldığında öğrencilere Kur'an-ı Kerim'in sevdirelerek öğretilmesi, meal çalışmalarının okuma ve kullanmaya fayda sağlaması yönüyle teşvik edilmesi ifade edilir. Ayrıca düzgün ezberler yapılması öğrencilere telaffuzları düzgün hafızların dinlettirilmesi gerekli görülmüştür. Özellikle anlamaya yönelik çalışmalarda farklı meallerin işlenip öğrencilerin bu konuda düşünmeye yönlendirilmesi belirtilir. Öğrencilerin sınıf içi öğrenme becerisi ve telaffuzu farklı olabileceği ve bunun bir baskı unsuru haline dönüştürülmeden yani zorlaştırıcı değil sevdirmeye yönelik tutum ve tavırlarla sergilenmesi istenmektedir. (www.dogm.meb.gov.tr/sayfa 2-3)

Öğretim programına sınıflar düzeyinde bakıldığında 2 ünitenin var olduğu görülmektedir. Bütün sınıflarda I. Ünite Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım, II. Ünite ise 5.sınıflarda sadece farklı olarak Kur'an-ı Kerim'i okumaya giriş olarak yer alırken diğer sınıflarda Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma şeklinde yer almaktadır.

Tablo: 2.3: Ortaokul Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Üniteleri

Ortaokul ve Imam Hatip Ortaokulu Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Üniteleri

ÖĞRENME ALANLARI	ÜNİTELER			
	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
Kur'an-ı Kerim ve Mesajı	1. Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım I. KK'i Öğreniyoruz II. Kur'an'ın Mesajını Anlıyorum	1. Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım I. KK'i Güzel Okuma II. Kur'an'ın Mesajını Anlıyorum	1. Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım I. KK'in İslam Dinindeki Yeri ve Önemi II. Kur'an'ın Mesajını Anlıyorum	1. Kur'an-ı Kerim'i Tanıyalım I. KK'in Temel Konuları II. Kur'an'ın Mesajını Anlıyorum
Kur'an-ı Kerim'i Okuma ve Ezberleme	2. Kur'an-ı Kerim'i Okumaya Giriş I. KK'i Okumayı Öğreniyoruz II. Okunacak Sure ve Ayetler	2. Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma I. Okunacak Sure ve Ayetler II. Tecvid	2. Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma I. Okunacak Sure ve Ayetler II. Tecvid	2. Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma I. Okunacak Sure ve Ayetler II. Tecvid

Kaynak: KKÖP, 2012: 6-8'den uyarlanarak düzenlenmiştir.

2.8.3 Seçmeli “Temel Dini Bilgiler” Dersi

Seçmeli temel dini bilgiler dersi 5.sınıftan itibaren 8. Sınıfa kadar ortaokullarda haftada iki saat şeklinde seçilebilen bir derstir. Seçmeli Kur'an-ı Kerim ve seçmeli Hz. Muhammed'in Hayatı derslerinden farklı olarak sadece iki defa seçilebilmektedir. Bakanlık bu dersin farklı dinlere göre içeriklendirilebileceği yönünde görüş bildirmiştir. Ayrıca bu ders imam hatip ortaokullarda zorunlu olarak okutulmaktadır. (Kaymakcan vd., 2013:17)

TDB dersleri ortaokullarda seçmeli ve imam hatip ortaokullarında zorunlu olduğu için 5.6.7.8. sınıflarda haftada iki saat 4 kez okutulurken düz ortaokullarda üstte ifade edildiği gibi iki kere okutulabilmektedir. Bu sebeptendir ki TDB dersinin

normal ortaokullar ile imam hatip ortaokullarındaki öğretim programları birbirinden farklıdır.(Bahçekapılı, 2012:207)

Yapılandırmacı yaklaşımın öğrenciyi merkeze alan onların edinecekleri, bilgi değer, beceri ve tutumları kazanım kelimesi ile ifade edilmektedir. (Kaymakcan vd., 2013:18)

Öğretim programı incelendiğinde dinin tüm toplumlarda vazgeçilmez bir olgu olduğu üzerinde durulur. Dinin temel kaynaklarının doğru bir şekilde öğrenilmesi toplumsal birlikteliği de sağlayacağı ifade edilir. TDB dersi İslam dininin doğru öğrenilmesi için gerekli bilgileri içermektedir. Bu ders bireylerin kendilerine ve topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesi noktasında önemli bir vazife almaktadır. TDB dersinin genel amaçları şu şekilde sıralanmaktadır;

- Temele özellikleriyle İslam'ın evrene ve hayata bakışı hakkında bilgi sahibi olmaları,
- İslam'ın temel iman esaslarını kavramaları
- İslam'ın temel ibadetleri ve bunların uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmaları
- Temel ahlak konuları ve toplumsal sorumlulukları bilmeleri
- Toplumu oluşturan ve devamını sağlayan temel ilkeleri öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

Tablo 2.4: Ortaokul Temel Dini Bilgiler Dersi Öğretim Programı Öğrenme Konuları

<i>İmam Hatip Ortaokulu Temel Dini Bilgiler Dersi Öğretim Programı Öğrenme Üniteler ve Konuları</i>				
ÜNİTELER	TEMEL DİNİ BİLGİLER 5	TEMEL DİNİ BİLGİLER 6	TEMEL DİNİ BİLGİLER 7	TEMEL DİNİ BİLGİLER 8
Ünite I	İslam'a Giriş	İslam'a Göre İyilik	İslam'a Göre Sorumluluklarımız	Günlük Hayatta İslami Kurallar
Ünite II	İslam'a Göre Yaratılış	İslam'da Temel Haklar	İslam'ın Temel Kaynakları Ve Bilgi	Toplumun Temeli: Aile
Ünite III	İslam'ın Beş Temeli	Namaz	Zekât ve Oruç	Hac, Umre Ve Kurban
Ünite IV	İmanın Şartları	Allah'a Ve Meleklerle İman	Kitaplara ve Peygamberlere İman	Ahirete ve Kadere İman
Ünite V	İslam'da Edep Ve Hayâ	İslam'a Göre Yaşam Olayları	İslam'a Göre Toplum Bilinci	İnsanın Ruhsal Yönü

Kaynak: İTDBÖP, 2012: 6.

Programın uygulanmasına ilişkin ilke ve açıklamalar kısmında vurgulanan zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilmesi sağlanmıştır. Öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsenmiş, öğrencilere ayet ve hadislerin kolaylaştırarak ve sevdirek verilmesinin önemi üzerinde durulmuştur.(www.mufredat.meb.gov.tr/ 2. Sayfa)

2.8. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2012-2013 eğitim öğretim yılı ile birlikte okullarda okutulan seçmeli din (Hz. Muhammed'in Hayatı, Temel Dini Bilgiler ve Kur'an-ı Kerim) dersleri henüz çok yeni olması nedeniyle yeteri kadar üzerinde çalışılmış bir konu değildir. Genel seçmeli dersler ile ilgili birçok araştırma ve çalışma mevcut olmakla birlikte kendi konumuz seçmeli din dersleri olması nedeniyle sadece bu konuyla ilgili olan çalışmalara yer verilecektir.

Bu çalışmaların ilki Mehmet Bahçekapılı'ya ait olan "Yeni eğitim sisteminde Seçmeli Din Dersleri" konulu çalışmadır. 4+4+4 eğitim reformu sonrasında ortaokul ve liselere getirilen seçmeli din derslerinin öğrenci, öğretmen ve velilerin beklenti, ihtiyaç ve ilgileri doğrultusunda belirlenmeye çalışılmıştır. Türkiye'nin yeni eğitim sisteminde yer alan seçmeli derslerin kamuoyunda beklentileri ne kadar karşılayabildiği konusu odak noktasıdır. Çalışma noktasında toplam 71 öğrenci yapılan çalışmalar neticesinde seçmeli dersler öğrenciler nezdinde değerlendirilmiştir.

Seçmeli derslere ilişkin yapılan başka bir çalışma da Hasan Meydan'a ait olan "Din Ahlak ve Değerler Alanı Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" konulu çalışmadır. Bu ankette 340 ortaokul ve lise öğrencisine çalışma uygulanmıştır. Öğrencilerin bu derslerin seçim sürecinden başlayan ve derse ait tutum, memnuniyet ve beğenileri araştırılmıştır.

Konu ile ilgili yapılan başka bir çalışma da Eğitim-Bir-Sen sendikası tarafından yapılan 4+4+4 Eğitim Reformu İzleme Raporu'dur. Çalışmada Türk eğitim sistemini yeniden düzenleyen bu sistemin başarılı olduğu yönlerinin ve sorun

alanlarının tesbit edilmesi, sorun alanlarına yönelik yapıcı öneriler getirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada uygulama sürecine ilişkin veri elde etmek için yedi bölgeye ait çeşitli okullardan veri toplanmıştır. Bu noktada veli, öğretmen ve idarecilerle görüşmeler yapılmıştır.

Konu ile ilgili yapılan başka bir çalışma da tez konusu “Ortaokul Düzeyinde Din, Ahlak ve Değerler Alanındaki Seçmeli Derslerin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Program Açısından Değerlendirilmesi” olan Ümmügülsüm Görür’e ait çalışmadır. Denizli Yatılı Bölge Ortaokullarında okutulan seçmelidini derslerinin öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmış ve anket çalışması yapılmıştır. 2014-2015 eğitim öğretim yılında Denizli ili ve ilçelerinde yatılı ortaokullarda öğretmen ve öğrencilerin gönüllü katılımlarıyla sınırlı tutulmuş bir çalışmadır.

Konu ile ilgili yapılan başka bir çalışma da Değerler Eğitimi Merkezi tarafından organize edilen Prof. Dr. Recep Kaymakcan, İbrahim Aşlamacı, Mustafa Yılmaz ve Adnan Telli tarafından birlikte hazırlanan “Seçmeli Din Eğitimi Dersleri İnceleme ve Değerlendirme Raporu” konulu araştırmadır. Bu raporda ortaokul ve liselerdeki seçmeli derslerin eğitim programlarının inceleme ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Döküman incelemesine dayalı bu çalışmada öğretim programları, amaçlar, içerik, öğrenme ve öğretme süreçleri ve değerlendirme boyutları açısından ele alınmıştır.

Konu ile ilgili yapılan son çalışma ise Harun ÇİFTÇİ’nin “Ortaokul Din, Ahlak ve Değerler Alanı Seçmeli Derslerinin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri İle Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans çalışmasıdır. Araştırmanın konusu; ortaokul seçmeli Din, Ahlak ve Değerler grubu dersleri olan Kur’an-ı Kerim, Hz. Muhammed’in Hayatı ve Temel Dini Bilgiler derslerinin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmenleri, öğrenci ve veli görüşleri çerçevesinde seçim, beklenti, içerik ve uygulama boyutları ile tespiti ve değerlendirmesidir.

Çalışmanın son kısmında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmenlerine, okul idarecilerine ve Milli Eğitim Bakanlığına önerilerde bulunulmuştur. Bununla birlikte karşılaşılan problemlerden yola çıkarak, seçmeli Din derslerinin yapısal değişikliklerine de vurgu yapılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın tekniği, evreni, örnekleme, araştırmaya katılanların nitelikleri hakkında bilgi verilecektir. Daha sonra verilerin toplanmasıyla ilgili süreç anlatılacaktır.

3.1. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmamızın evreni Gaziantep ilindeki tüm ortaokullardır. Örnekleme ise 2017-2018 Eğitim öğretim yılında Gaziantep'teki sekiz ortaokulda (Nuriye Zekeriya Kına Ortaokulu, Nurel Enver Taner Ortaokulu, Mustafa Erman Ortaokulu, Kocatepe Ortaokulu, Turgut Özal Ortaokulu, Adnan Menderes Ortaokulu, Kadriye Abdülmecit Ortaokulu, Hatice Büyükbeşe Ortaokulu) eğitim gören 289 kız ve 285 erkek olmak üzere toplam 574 öğrencidir. Okullar tercih edilirken rasgele farklı muhitlerdeki ortaokullar tercih edilmiştir. Öğrencilerin anketi gönüllülük esasına dayanarak cevaplandırılması sağlanmıştır.

3.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ VE VERİLERİN TOPLANMASI

Bu çalışmamızda nicel araştırma yöntem ve tekniklerinden faydalanılarak betimsel bir alan araştırması yapılmıştır. Mevcut çalışma ilişkisel tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama yöntemi iki ya da daha fazla değişken arasında birlikte değişim varlığını derecesini bulmaya çalışan araştırma yöntemidir. (Büyüköztürk, 2005) Öğrencilerin tercih ettikleri dersin türleri (Hz.Muhammed'in Hayatı, Kur'an-ı Kerim, Temel Dini Bilgiler) devam edilen okul türü, sınıf, yaş, velilerin eğitim ve gelir durumları araştırmamızın bağımsız değişkenlerini oluşturmaktadır. Araştırmamıza ait bağımlı değişkenler ise öğrencileri bu seçmeli dersleri almaya yönlendiren etkenler, dersten beklentiler, derslere dair memnuniyet seviyeleridir. Araştırmada anket yöntemi uygulanmıştır.

Temel veri toplama araçları öğrencilere ait anketlerdir. İlk bölümde Öğrencilerin demografik yapıları, velilerin sosyo-ekonomik durumları, alınan seçmeli dersler, neden seçmeli derslerin tercih edildiği gibi sorular yer almakla birlikte ikinci bölümde ise öğrencilerin bu derse ait ilgi, alaka, memnuniyet tutum ve algıları yer almaktadır.

Anket insanların inanç, tutum, davranış, yaşam şartlarını betimlemeye dair bir dizi sorudan oluşan bir araştırma materyalidir. (Meydan, 2013:228)

Araştırmamızda kullanılan anket soruları öncelikle alanında uzman kişiler tarafından geliştirilmiştir. Bazı sorular öğrencilerin anlayabileceği şekle dönüştürülmüştür. Anket sorularına uygulanan güvenilirlik testinde yüksek bir oranla sorular güvenilir bulunmuştur. Daha sonra sorular 10 ortaokul öğrencisiyle ön uygulama yapılarak test edilmiş, soruların anlaşılabilirliği ve anket maddelerinin ölçülmek istenen görüşü yansıtmayı yansıtmadığı değerlendirilerek son hali düzeltilmiştir.

Anketler 05.03.2018 tarihinde uygulanmıştır. Anket öncesinde Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izin alınmış ve anket seçmeli dersleri okutan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmenleri tarafından uygulanmıştır.

Anketlerin değerlendirilmesinde SPSS programı kullanılmış, elde edilen verilerin yorumlanmasında frekans, yüzde ve ki-kare ($p<0,005$) testi uygulanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1.KİŞİSEL BİLGİLERE İLİŞKİN BULGU VE DEĞERLENDİRMELER

Tablo 4. 1: ANKETİN YAPILDIĞI OKULLARA AİT SAYISAL VERİLER

Okullar	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Adnan Menderes O.	75	13,1	13,1	13,1
Hatice B.Beşe O.	74	12,9	12,9	26,0
Kadriye A.Mecit O.	50	8,7	8,7	34,7
Kocatepe O.	69	12,0	12,0	46,7
Mustafa Erman O	90	15,7	15,7	62,4
Nurel Enver Taner O	95	16,5	16,5	78,9
Nuriye Zekeriya Kına O	23	4,0	4,0	82,9
Turgut Özal O	98	17,1	17,1	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

“Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Gaziantep İli Örneği” isimli çalışma 8 ortaokulda 289 kız, 285 erkek olmak üzere toplam 574 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. 2: ÖĞRENCİLERİN OKULLARA GÖRE CİNSİYET DAĞILIMI

Okullar	Cinsiyet		Total
	Kız	Erkek	
Adnan Menderes O.	42 56,0%	33 44,0%	75 100,0%
Hatice Büyükbeşe O	34 45,9%	40 54,1%	74 100,0%
Kadriye Abdülmecit Ö.O	25 50,0%	25 50,0%	50 100,0%
Kocatepe O.	29 42,0%	40 58,0%	69 100,0%
Mustafa Erman O.	51 56,7%	39 43,3%	90 100,0%
Nurel Enver Taner	72 56,25%	56 43,75%	128 100,0%
Nuriye Zekeriya K. O	13 56,5%	10 43,5%	23 100,0%
Turgut Özal O.	56 57,1%	42 42,9%	98 100,0%
Toplam	289 50,3%	285 49,7%	574 100,0%

Tablo 4. 3: ÖĞRENCİLERİN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

Cinsiyet	Sayı	Yüzdeler	Valid Percent	Cumulative Percent
Kız	289	50,3	50,3	50,3
Erkek	285	49,7	49,7	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

“Ortaokullarda Seçmeli Din derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Gaziantep İli Örneği” isimli çalışmamızı 8 ortaokulda 289 kız, 285 erkek öğrenci olmak üzere toplam 574 öğrenciyle gerçekleştirdik. Öğrencilerin %50,3’ü kız , %49,7’si ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin hemen hemen yarısı erkek yarısı kız olması cinsiyet yönüyle dengede bir dağılıma sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Tablo 4. 4: ÖĞRENCİLERİN SINIF SEVİYELERİNE GÖRE DAĞILIMI

	Kişi	Yüzdeler	Valid Percent	Cumulative Percent
5.sınıf	216	37,6	37,6	37,6
6.sınıf	92	16,0	16,0	53,7
7.sınıf	180	31,4	31,4	85,0
8.sınıf	86	15,0	15,0	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Seçmeli dersler ile ilgili çalışmamıza %37,6 ile (216 kişi) 5.sınıf, %31,4 ile (180 kişi) 7.sınıf, %16,0 ile (92 kişi) 6. Sınıf, %15 ile (86 kişi) 8 sınıf öğrencisi katılmıştır.

Tablo 4. 5: AİLENİN ORTALAMA AYLIK GELİR DAĞILIMI

	Kişi	Yüzdeler	Valid Percent	Cumulative Percent
803ten az	53	9,2	9,2	9,2
804-1835 tl	205	35,7	35,7	44,9
1836-2500 tl	114	19,9	19,9	64,8
2501-3500 tl	114	19,9	19,9	84,7
3501 ve üzeri tl	88	15,3	15,3	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Ailelerin aylık ortalama gelir durumuna bakıldığında en yüksek aralık %35,7 ile 804-1835 TL arası bir gelire sahip olduklarını, genel olarak diğer aralıkların üzerinde bir gelir seviyesinde oldukları ancak 53 öğrencinin ise %9,2'nin 803 TL'den den daha az bir gelire sahip olup durumlarının azgari sınırın çok altında olduğu görülmüştür.

Tablo 4. 6: ANNENİN EĞİTİM DURUMU DAĞILIMI

	Kişi	Yüzdeler	Valid Percent	Cumulative Percent
Okuryazar	47	8,2	8,2	8,2
Okuryazar değil	16	2,8	2,8	11,0
ilkokul mezunu.	172	30,0	30,0	40,9
Ortaokul mezunu	188	32,8	32,8	73,7
Lise mezunu	112	19,5	19,5	93,2
Üniversite mez.	39	6,8	6,8	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Ankete katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeylerinin yüksek olmadığı tesbit edilmiştir. Annelerinin %32,8'i ortaokuldan mezun olduğu, %30'nun ilkokul mezunu, %19,5'inin lise mezunu, %8,2'sinin okuryazar olduğu, %6,8'inin üniversite mezunu olduğu ve %2,8'ininse okuryazar olmadığı görülmüştür.

Tablo 4. 7: BABANIN EĞİTİM DURUMU DAĞILIMI

	Kişi	Yüzdeler	Valid Percent	Cumulative Percent
Okuryazar	53	9,2	9,2	9,2
Okuryazar değil	10	1,7	1,7	11,0
İlkokul mezunu	95	16,6	16,6	27,5
Ortaokul mezunu	167	29,1	29,1	56,6
Lise mezunu	161	28,0	28,0	84,7
Üniversite	88	15,3	15,3	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Ankete katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeylerinin yüksek olmadığı tesbit edilmiştir. Babaların %29,1'i ortaokuldan mezun olduğu, %28'inin lise mezunu, %16,6'sının ilkokul mezunu, %15,3'ünün üniversite mezunu, %9,2'sinin okuryazar ve %1,7'inin ise okuryazar olmadığı görülmüştür.

Anne ve babaların eğitim düzeyleri karşılaştırıldığından babaların eğitim seviyelerinin annelerden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 4. 8: ANNENİN MESLEĞİ DURUMU DAĞILIMI

	Kişi	Yüzdelik	Valid Percent	Cumulative Percent
Ev hanımı	494	86,1	86,1	86,1
İşçi	28	4,9	4,9	90,9
Memur	27	4,7	4,7	95,6
Serbest meslek	11	1,9	1,9	97,6
Emekli	1	,2	,2	97,7
Diğer	13	2,3	2,3	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Annelerin meslekleriyle ilgili yapılan araştırmada annelerin en fazla oranla %86,1'inin (494 kişi) ev hanımı olduğu %2'sinin (1 kişi) ise emekli olarak en az orana sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 9: BABANIN MESLEĞİ DURUMU DAĞILIMI

Meslekler	Kişi	Yüzdelik	Valid Percent	Cumulative Percent
İşsiz	24	4,2	4,2	4,2
İşçi	197	34,3	34,3	38,5
Memur	97	16,9	16,9	55,4
Serbest	124	21,6	21,6	77,0
Emekli	25	4,4	4,4	81,4
Diğer	107	18,6	18,6	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Babaların mesleki durumlarıyla ilgili yapılan araştırmada babaların en fazla %34,3 ile işçi oldukları, en az ise babaların %4,2 ile işsiz oldukları görölmüştür.

Tablo 4. 10: YAZ KUR'AN KURSUNA KATILMA DURUMU DAĞILIMI

Katılıp Durumu	Kişi	Yüzdelik	Valid Percent	Cumulative Percent
Her yaz düzenli giderim	215	37,5	37,5	37,5
Hiç gitmedim	98	17,1	17,1	54,5
Katıldım ama düzenli devam etmedim	261	45,5	45,5	100,0
Total	574	100,0	100,0	

Tablo 10'daki veriler ışığında öğrencilerin %45,5'inin kurslara katıldığını ama düzenli devam etmediği, %37,5'inin yaz Kur'an Kurslarına her yaz düzenli gittiğini, %17,1'inin ise yaz Kur'an Kursuna hiç gitmedikleri görölmüştür. Bu veriler ışığında yaz Kur'an Kursuna hiç gitmeyen ve gittiği halde düzenli devam etmeyen öğrenciler için önemli bir fırsat olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. 11: BU YIL BOYUNCA (2017-2018 ÖĞRETİM YILI) ALINAN SEÇMELİ DERSLERİN DAĞILIMI

Alınan Dersler	Kişi	Yüzdelik	Valid Percent	Cumulative Percent
Ku'ran-ı Kerim	278	48,4	48,4	48,4
Temel Dini Bilgiler	152	26,5	26,5	74,9
Hız Muhammedin Hayatı	144	25,1	25,1	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Örneklemimizde bulunan öğrencilerin %48,4'ü Kur'an-ı Kerim, %26,5'i Temel Dini Bilgiler; %25,1'i ise Hz. Muhammed'in Hayatı Dersini aldıkları görülmüştür.

Seçmeli derslerin Türkiye'de seçilme oranlarına dair Ekim 2012 itibariyle bakanlık tarafından kamuoyuna yapılan açıklamada Kur'an-ı Kerim dersinin matematik uygulamaları ve yabancı yabancı dil derslerinin ardından en çok (yaklaşık 480.000 öğrenci) seçilen ders olduğu; bunu Hz. Muhammed'in Hayatı (305.000) dersinin izlediği; Temel Dinin Bilgiler Dersinin ise genel sıralamada yedinci sırada (180.000) tercih edildiği belirtilmiştir. (Meydan, 2013:232)

Bu konuyla ilgili yapılan bir başka açıklamada ise 2014-2015 eğitim öğretim dönemi içerisinde 5. Sınıf öğrencileri arasında toplam öğrenci sayısı 3 milyon 365 bin 752 kişi olup bu öğrencilerden Kur'an-ı Kerim dersini 415 bin 724 kişi tercih etmiştir. Bu oranla birlikte matematik ve yabancı dil derslerinden sonra en fazla tercih edilen dersin Kur'an-ı Kerim dersi olduğu görülmüştür. (www.meb.gov.tr)

Tablo 4. 12: KUR'AN-I KERİM'İ OKUMA DURUMUYLA İLGİLİ DAĞILIM

Kur'an-ı Kerim'i okuma seçenekleri	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
KK okumayı seçmeli KK dersi ile öğrendim	129	22,5	22,5	22,5
KK'i önceden okumayı biliyordum	249	43,4	43,4	65,9
K.K'i okumayı bilmiyorum	196	34,1	34,1	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 12'deki veriler ışığında öğrencilerin %43,4'ü Kur'an-ı Kerim okumayı seçmeli Din derslerini almadan önce biliyor olduğunu ifade etmişlerdir. %34,1'i ise Kur'an-ı Kerim'i okumayı bilmediğini görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin %22,5'inin ise Kur'an-ı Kerim'i seçmeli ders ile öğrenmiştir. Yapılan benzer bir araştırmada dini konulardaki dini bilgi yetersizliğinin seçmeli derslerin tercihine etki etmediği, fakat yüzünden Kur'an-ı Kerim okumayı bilen kişilerin seçmeli dersleri tercih etmekte istekli oldukları tesbit edilmiştir. (Gündoğdu, 2015:121-125)

Tablo 4. 13: HAYALİNİZDEKİ MESLEK NEDİR SORUSUNA VERİLEN CEVAPLARIN DAĞILIMI

Meslekler	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Memur	83	14,5	14,5	14,5
İşçi	5	,9	,9	15,3
Din dersi öğrt.-Din görevlisi	31	5,4	5,4	20,7
Serbest meslek ticaret	22	3,8	3,8	24,6
Polis	73	12,7	12,7	37,3
Asker	49	8,5	8,5	45,8
Doktor	202	35,2	35,2	81,0
Mühendis	109	19,0	19,0	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Ortaokullarda seçmeli Din dersleri, mesleki din eğitime bir alternatif olmayıp; öğrencilerin genel eğitimleri ile birlikte seçmeli Din derslerini uygulamalı olarak aldirmek isteyen veliler için bir fırsattır. Genel eğitimin ortaokul veya lise kısımlarında İmam-Hatip liselerine veya ilahiyat fakültelerine geçmek noktasında herhangi bir engel söz konusu değildir. Bu dersler böyle bir fikre sahip veli ve öğrenciler için bir fırsat sunmaktadır. Bu durum göz önünde bulundurularak hayallerindeki meslek sorusu sorulmuştur. Ankete katılan öğrenciler seçenekler arasında %5,4'ünün din dersi öğretmeni/din görevlisi olmayı işaretledikleri görülmüştür. Bu sonuca bakıldığında öğrencilerin aldıkları seçmeli ders ile ileride tercih etmek alanın arasında belirgin bir orantı gözlenmemiştir. Seçmeli dersi tercih eden öğrenciler arasında en yüksek tercih edilmiş olan meslek grubu %35,2 ile doktorluk olmuştur.

Bu da toplumda var olan doktorluk mesleğine olan ilgi ve teveccühü göstermektedir.

Tablo 4. 14: SEÇMELİ DERSİ KİMİN TERCİH ETTİĞİYLE İLGİLİ DAĞILIM

Tercihde Bulunan	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Ailem tercih etti	129	22,5	22,5	22,5
Öğretmenlerim tercih etti	17	3,0	3,0	25,4
Okul idaresi tercih etti	85	14,8	14,8	40,2
Ben kendim tercih ettim	343	59,8	59,8	100,0
Total	574	100,0	100,0	

Tablo 14’de öğrencilerin seçmeli Din derslerini kimin tercih ettiğiyle ilgili yöneltilen soru verileri yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %59,8’i (ki bu 343 kişiye tekabül ediyor) seçmeli dersleri kendi istekleri ile tercih ettiklerini gösteriyor. Öğrencilerin bu terciherinde kendi ilgi ve merakları yer almaktadır. Öğretmenlerin tercih ettiği ile ilgi duruma bakıldığından %3 gibi çok düşük bir oran karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin %22,5’i seçmeli dersleri ailesinin tercih ettiğini ifade etmişlerdir. En yüksek oran olan öğrencilerin bizzat kendilerinin tercih etmesi seçeneğinden sonra en fazla seçmeli derslerin tercih edilmesinde öğrenci velilerinin tercihlerinin yer alması toplumda bu derse olan ilginin yüksek olduğu göstermiştir.

Okul idaresinin tercih etmesi durumu ise %17’dir. Bir başka araştırmada Öğrencilerin %69,7’si kendi ilgi ve merakı, %15’inin ise aile yönlendirmesiyle derisi tercih ettikleri sonucuna varmıştır. (Meydan,2013:234) Bunun yanında seçmeli derslerin geneline dair yapılan bir araştırmada %66,6’sı kendi isteği ile tercih ettiklerini belirtmişlerdir. (Tok, 2015).

Yine bu konuda yapılan başka bir araştırmada seçmeli dersleri öğrencilerin kendi özgür iradeleri ile tercih ettikleri yönünde bulgular tesbit edilmiştir. (Kaya, 2015)

Gündoğdu’nun yapmış olduğu çalışmaya göre ise öğrencilerin seçmeli Din derslerini tercih etmelerinde “oldukça önemli” iki faktörün yer aldığı tesbit edilmiştir. Bu araştırmaya gören “Dinimi güzel bir şekilde yaşamak istiyorum”

maddesi ve “İslam hakkında doğru bilgiler elde etmek istiyorum“ maddeleri öğrencilerin kendi isteklerinde bilinçli bir şekilde kendilerinin bu dersi tercih ettiği sonucuna ulaştırmıştır. (Gündoğdu, 2015:135)

Başka bir çalışmada ise seçmeli dersleri nasıl seçiliyor olduğuna dair sorulan sorulara öğrencilerin %17’si kendilerinin tercih ettiğini, %10’unun ise velisini, %66,5 gibi çok yüksek bir oranda öğretmen ve idarenin tercih ettiği şeklinde cevap verdikleri tesbit edilmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere öğrenciler bu dersleri kendi görüşleri doğrultusunda tercih etmiş değillerdir. (Görer, 2015)

Tablo 4. 15: SEÇMELİ DİN DERSİNİ İYİ Kİ TERCİH ETMİŞİM DURUMU DAĞILIMI

Verilen cevaplar	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	450	78,4	78,4	78,4
Katılmıyorum	39	6,8	6,8	85,2
Kararsızım	85	14,8	14,8	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 15’te Seçmeli dersleri alan öğrencilerin dersten duydukları memnuniyetleri tesbit edilmek istenmektedir. Derste görülen konulara ilişkin fikirler aynı zamanda derse ait tutumu da gösterir. Bu konuda öğrencilere memnuniyet dereceleri sorulmuştur. Dersi alan öğrencilerin derse dair memnuniyet dereceleri oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin %78,4’ü seçmiş olduğu dersi iyi ki almışım demiş; olumsuz görüş bildirip memnun olmadıkları anlaşılan öğrenci görüşü ise %6,8 gibi çok düşük bir oranda kalmıştır. Kararsızlara gelince oran %14,8’dir. Bu veriler ışığında genel olarak seçmeli derslerin öğrenciler tarafından çok yüksek derecede memnuniyete sahip olduğu söylenebilir. Bir başka araştırmada öğrencilerin %77,3’ü seçmeli dersleri tercih ettikleri için memnun olduklarını ifade etmişlerdir. (Meydan, 2015)

Tablo 4. 16: SENEYE DE SEÇMELİ DİN DERSLERİNİ TERCİH EDECEĞİM

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	285	49,7	49,7	49,7
Katılmıyorum	117	20,3	20,4	70,0
Kararsızım	172	30,0	30,0	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 16’te seneye tekrar seçmeli Din derslerini seçmek isteyip istemeyeceklerine dair bilgiler yer almaktadır. Bu sorulara öğrencilerin yarısına yakını yani %49,7’si olumlu cevap vererek seneye de seçmeli dersleri tekrar almayı istediği şeklinde cevap vermiştir. Bu orana bakıldığında dersi tercih eden öğrencilerin yarısı memnun ve tekrar almaya istekli iken %20,3’ü olumsuz fikir beyan ederek tekrar almak istemediğini, %30’unun ise kararsız kaldığı görülmüştür. Bu tabloya bakıldığında kararsız ve olumsuz fikre sahip olanlar %50,3 ile oldukça yüksek bir orana çıkmışlardır. Bu veriler ışığında öğrencilerin dersin içeriği ve işlenişi hakkında yeteri kadar memnun kalmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Bu konuyla ilgili yapılan bir başka çalışmada öğrencilere sorulan seneye de seçmeli dersleri tercih edeceğim anket sorusu sunulduğunda %40’ı olumsuz karar bildirip istemediğini, %35,7’sini kararsız kaldığını ve %24,3’ünün ise olumlu cevap verdikleri görülmüştür. Kararsız ve olumsuzlar toplamı %75,7 gibi ciddi bir oranda olduğu düşünüldüğünde dersin öğrenciler tarafından tekrar tercih edilmeyiş oluşu üzerinde durulması gereken bir sonuçtur. (Görür, 2015:56)

Tablo 4. 17: SENEYE SEÇMELİ DİN EĞİTİMİ YERİNE BAŞKA BİR SEÇMELİ DERSİ TERCİH ETMEK İSTİYORUM

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	201	35,0	35,0	35,0
Katılmıyorum	184	32,1	32,1	67,1
Kararsızım	189	32,9	32,9	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Öğrencilerin seneye de seçmeli Din derslerini tercih etmek isteyip istemedikleri konusunda sorulan soruya %35'lik bir oranla katılıyorum diyerek seneye seçmeli Din dersleri dışında farklı bir alanda seçmeli ders almayı düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bu orana %32,9'luk kararsız kesimi de kattığımız zaman %67,9 gibi çok ciddi bir oran dersi seneye tercih etmek istemediği veya kararsız olduğunu belirtmişlerdir. Bu veriler ışığında bir önceki tabloda yorumlandığı üzere öğrenciler derslerden yeteri kadar ilgi çekici görmedikleri ve tatmin olmadıkları şeklinde yorumlanabilir. Bunda etkili olan sebepler dersin içeriği, ders materyalleri, işlenişi gibi farklı etkenler kaynaklı olabilir.

Tablo 4. 18: SEÇMELİ DİN EĞİTİMİ DERSLERİNDE KENDİMİ DİĞER BÜTÜN DERSLERDEN DAHA MUTLU HİSSEDİYORUM

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	292	50,9	50,9	50,9
Katılmıyorum	98	17,1	17,1	67,9
Kararsızım	184	32,1	32,1	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Seçmeli Din derslerini tercih edenlerin bu derse ait memnuniyet düzeylerini belirlemeye yönelik sorulardan birisi de öğrencilerin bu derslerde kendilerini daha mutlu hissedip hissetmediğidir. Öğrenciler %50,9'u kendisini seçmeli derslerden daha mutlu ve huzurlu hissettiğini ifade etmiştir. %32,1'i kararsız kalmış; %17,1'i ise olumsuz yanıt vermişlerdir. Bu derslerin öğrencileri manevi duygular ve mutluluk algısı yönüyle daha fazla memnun etmesi beklenir. Bu bağlamda derslerin genel olarak başarılı olduğu söylenebilir. Öğrencilerin %49,2'si mutlu olup olmama noktasında derslerde yeterli mutluluğa tam olarak ulaşamadığını ifade ettiği görülmüştür. Bu memnuniyetsizliğin sebebi derslerin işlenişi, içerik ve amacı yönünden daha fazla gayretin gerekliliğini işaret etmektedir.

Tablo 4. 19: ÖĞRENCİLERİN SEÇTİKLERİ DERS İLE O DERSTE KENDİNİ DAHA MUTLU HİSSETMESİ ARASINDAKİ DURUM DAĞILIMI

	Derste Kendini Mutlu Hissediyorum			Toplam
	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	
Ku'ran-ı Kerim	133 47,8%	55 19,8%	90 32,4%	278 100,0%
Temel Dini Bilgiler	84 55,3%	21 13,8%	47 30,9%	152 100,0%
Hız Muhammed'in hayatı	75 52,1%	22 15,3%	47 32,6%	144 100,0%
Toplam	292 50,9%	98 17,1%	184 32,1%	574 100,0%

Tablo 19 incelendiğinde öğrencilerin seçmeli Din Eğitimi derslerinde kendimi diğer derslerden daha huzurlu ve de mutlu hissediyorum cevabını en yüksek oranla %55,3 ile temel dini bilgiler dersinde beyan etmişlerdir. Bu oranı daha sonra %52,1 ile Hz. Muhammed'in hayatı dersi ve son olarak da %47,8 ile Kur'an-ı Kerim dersi takip etmektedir. Öğrencilerin seçtikleri ders ile dersten memnun kalma durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır

Tablo 4. 20: SEÇMELİ DİN DERSİ KİTAPLARINI BEĞENİYORUM VE İLGİ ÇEKİCİ BULUYORUM DURUMU

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	358	62,4	62,4	62,4
Katılmıyorum	91	15,9	15,9	78,2
Kararsızım	125	21,8	21,8	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 20’de öğrencilerin derste kullandıkları kitap ve materyallere ait beğeni durumu yer almaktadır. Dersi tercih eden öğrencilerin %62,4’ü ders kitaplarından memnun kalmış, %15,9’u ders kitaplarını beğenmemiş, %21,8’i ise kararsız olduğunu ifade etmiştir. Bu veriler ışığında ders kitaplarından memnuniyet derecelerinin artırılması gerektiği görülmektedir.

Tablo 4. 21: BU YIL ALDIĞI SEÇMELİ DİN DERSİNDEKİ KONULAR YETERİNCE İLGİ ÇEKİCİ DEĞİLDİ DURUMU

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	160	27,9	27,9	27,9
Katılmıyorum	308	53,7	53,7	81,5
Kararsızım	106	18,5	18,5	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 21’de öğrencilerin ders içerik-konularını yeterince ilgi çekici bulmaları noktasında verilen cevapları içermektedir. Öğrencilerin %53,7’si katılmıyorum diyerek dersten memnun olduklarını belirtmişlerdir. %27,9’u ders konularını yeterince ilgi çekici bulmazken %18,5’i ise kararsız olduğunu bildirmiştir. Bu duruma bakarak ders kitaplarının yeteri kadar ilgi çekici bir içeriğe sahip olmadığı ifade edilebilir.

Tablo 4. 22: DİNİMLE İLGİLİ MERAK ETTİĞİM KONULARIN CEVAPLARINI VE ÖĞRENMEK İSTEDİĞİM KONULARI SEÇMELİ DİN DERSLERİNDE ÖĞRENME İMKANI BULDUM

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	429	74,7	74,7	74,7
Katılmıyorum	67	11,7	11,7	86,4
Kararsızım	78	13,6	13,6	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 22'deki veriler öğrencilerin seçmeli Din derslerinde öğrencilerin dersten beklentilerini karşılayıp merak ettiği konuları öğrenme fırsatı tanıyıp tanımadığı yönünde bilgileri araştırmaktadır. Doğal olarak bilgi boyutunu daha çok öne çıkarmaktadır. Öğrencilerin %74,4 gibi çok yüksek bir oranda öğrenciler katılıyorum cevabını vererek derslerin kendi merak ettiği bilgileri öğrenme ve bu dersin verimliliğine dair beklentileri bilgi boyutunda karşıladığı şeklinde değerlendirebilir. %11,7 ile en az yüzdelikle öğrenciler olumsuz cevap vermişlerdir. Ayrıca %13,6'lık bir oranda kararsız olduğunu bildirmiştir. Öğrencilerin öğrencilerin 4'te 3'lük bir kısmı olumlu cevaplar vererek bilişel öğrenme noktasında yeterli bir başarının elde edildiği söylenebilir. Bir başka araştırmada öğrencilerin "eksik bilgileri tamamlamak" amacıyla seçmeli dersleri tercih ettikleri tesbit edilmiştir. (Tok, 2015.)

Tablo 4. 23: SEÇMELİ DİN DERSLERİ İBADETLERİMİ DAHA DÜZENLİ YAPMAMA KATKI SAĞLADI

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	410	71,4	71,4	71,4
Katılmıyorum	66	11,5	11,5	82,9
Kararsızım	98	17,1	17,1	100,0
Total	574	100,0	100,0	

Tercih edilen derslerin öğrencilerin dinin ibadet ile ilgili konularda fayda sağlayıp sağlamadığına dair bilgilerin yer aldığı 21 nolu tabloda öğrencilerin %71,4'ü olumlu cevap vererek derslerin ibadetlerini düzene soktuğunu beyan etmişlerdir. %11,5 ile olumsuz düşünen öğrencilerin %17,1'i kararsız kalmışlardır. Bu oranlar büyük oranda ailelerin de bu derslerden beklentilerini karşıladığı şeklinde düşünülebilir.

Tablo 4. 24: BENÇE SEÇMELİ DİN DERSLERİNDE ÖĞRENDİKLERİM AHLAKIMI GÜZELLEŞTİRDİ

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	478	83,3	83,3	83,3
Katılmıyorum	42	7,3	7,3	90,6
Kararsızım	54	9,4	9,4	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 24'te alınan derslerin öğrencilerin ahlakını güzelleştirmede bir payının olup olmadığını izlemek üzere bilgiler sunmaktadır. Dindarlığın ahlaki boyutu olarak tanımlayabileceğimiz bu konuda öğrencilerin görüşleri %83,3 gibi çok yüksek bir oranda olumlu yöndedir. Yani öğrencilerin büyük çoğunluğu bu derslerden ahlaki anlamda yüksek bir oranda faydalanmıştır. %7,3'lük bir oran ile en az oranda bir kısım alınan derslerin ahlakını değiştirmede ifade etmişler, %9,4'ü ise kararsız kalmıştır. Derslerin konulmasındaki en büyük amaç ve beklentilerden birisi olan ahlakın güzelleşme boyutunun büyük oranda gerçekleştiği ifadeleri bu derslerin hedeflendiği yolda emin adımlarla ilerlediği şeklinde yorumlanabilir.

Bu konuda yapılan başka bir çalışmada Kur'an-ı Kerim seçmeli dersinin öğrencilerin ahlaklı olmalarına %90,6'sının olumlu görüş beyan ettiğini ve %9,4'ünün ise katkı sağlamadığını ifade etmişlerdir. (Acuner, 2016)

Tablo 4.25: CİNSİYET İLE ‘SEÇMELİ DİN DERSİNDE ÖĞRENDİKLERİM AHLAKIMI GÜZELLEŞTİRDİ’ İFADESİNE KATILMA-KATILMAMA ARASINDAKİ İLİŞKİ VAR MIDIR?

			Ahlakın Seçmeli Derste Güzelleşme Durumu			Toplam
			Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	
s1_cinsiyet	Kız	Count	242	18	29	289
		% within s1_cinsiyet	83,7%	6,2%	10,0%	100,0%
	Erkek	Count	236	24	25	285
		% within s1_cinsiyet	82,8%	8,4%	8,8%	100,0%
Toplam		Count	478	42	54	574
		% within s1_cinsiyet	83,3%	7,3%	9,4%	100,0%

Cinsiyet ile ahlakın güzelleşmesi arasında katılma-katılmama durumu arasında benzer bir ilişki bulunmuştur. Öğrenciler yaklaşık %83,3’ü seçmeli Din dersinin kendi ahlakını güzelleştirdiğini ifade etmişlerdir

Tablo 4.26: SEÇMELİ DİN EĞİTİMİ DERSİ, BENİM DİĞER DERSLERİMDE BAŞARILI OLMAMA KATKI SAĞLADI

		Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Katılıyorum	269	46,9	46,9	46,9
	Katılmıyorum	152	26,5	26,5	73,3
	Kararsızım	153	26,7	26,7	100,0
	Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 26’da Seçmeli derslerin diğer derslerin başarısını artırıp arttırmadığı noktasında öğrenci görüşlerini yansıtmaktadır. Öğrencilerin %46,9’u bu derslerin diğer derslerdeki başarılarını etkilediğini ifade etmiş, %26,5’i ise olumsuz fikir

beyan etmekle birlikte %26,7'si ise kararsız olduğunu bildirmiştir. Genel olarak %53,2'lik kısmı kararsız ve olumsuz düşüncede fikir beyan ettikleri düşünüldüğünde anlamlı bir ilişki olduğu tesbit edilmemiştir.

Tablo 4.27: DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİNDE ÖĞRENEMEDİĞİM BİR ÇOK ŞEYİ SEÇMELİ DİN DERSLERİNDE ÖĞRENME İMKANIM OLDU

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	381	66,4	66,4	66,4
Katılmıyorum	99	17,2	17,2	83,6
Kararsızım	94	16,4	16,4	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 27'te Din Kültürü Dersinde öğrenemediği konuları öğrencilerin seçmeli derslerde öğrenme durumlarıyla ilgili veriler yer almaktadır. Öğrencilerin %66,4'ü seçmeli derslerde, Din Kültürü dersinde öğrenemediği konuları öğrenme fırsatı elde ettikleri yönündedir. %17,2'si olumsuz fikir beyan etmiş olup, %16,4'ü ise kararsız olduğunu beyan etmiştir. Kararsız ve olumsuz olduğunu ifade eden %33,6'lık önemli bir kısmının (yaklaşık 3'te birlik bölüm) seçmeli derslerdeki konuları kendileri için Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden yeteri kadar farklı ilgi çekici ve orijinal bulmamıştır.

Tablo 4.28: ARKADAŞLARIM SEÇMELİ DERSLERİ TERCİH EDERKEN, ONLARA SEÇMELİ DİN DERSLERİNİ SEÇMELERİNİ TAVSİYE EDERİM

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	330	57,5	57,5	57,5
Katılmıyorum	124	21,6	21,6	79,1
Kararsızım	120	20,9	20,9	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 28’de öğrencilerin seçmeli derslerini seneye seçerken öğrenci arkadaşlarına tavsiye etmesiyle ilgili durumu tesbit eden verileri göstermektedir. Öğrencilerin %57,5’i seçmeli dersleri arkadaşlarına da tavsiye edeceği yönünde olumlu fikir beyan etmektedir. %21,6’sı ise tavsiye etmeyeceğini, %20,9’u ise bu konuda kararsız olduğunu ifade etmişlerdir. Bu veriler ışığında bu dersleri bu sene alan öğrencilerin yarıdan fazlasının memnun olmayıp ve kararsızlardan oluşması dersin memnuniyet derecesinin işlenişin veya yeterli ilgiyi uyandırmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4.29: SEÇMELİ DİN DERSİNE GİREN ÖĞRETMENİMİ SEVİYORUM

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	464	80,8	80,8	80,8
Katılmıyorum	63	11,0	11,0	91,8
Kararsızım	47	8,2	8,2	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 29’da Öğrencilerin seçmeli Din dersine giren öğretmeni sevmeleriyle ilgili tutumları yer almaktadır. Öğretmeni sevilen dersin de sevileceği bilinen bir gerçektir. Ya da şöyle ifade etmek gerekirse öğrencilerin sevdiği bir öğretmenin dersi de daha çok sevilecektir. Bu noktada seçmeli derse giren öğrencilerin %80,8’i öğretmenini sevmekte, %8,2’si kararsız kalmakta, %11’i ise olumsuz fikir beyan etmektedirler. Bu veriler ışığında seçmeli derse giren öğretmenlerin çok yüksek oranda sevildikleri görülmüştür. Bu yüksek oranda sevgi öğrencilerin derse olan ilgilerini de olumlu anlamda değiştireceği söylenebilir. Bu konuda yapılan bir araştırmada seçmeli derslere girecek kadrolu öğretmen bulunamadığı gerekçesiyle %13,3’lük bir oranda açığın dışarıdan ücretli öğretmen görevlendirmesi yoluyla kapatılmaya çalışıldığı tesbit edilmiştir. (Özüt, 2014:60)

Tablo 4.30: SEÇMELİ DİN DERSİ ÖDEVLERİMİ ZEVKLE YAPIYORUM

	Frekans	Yüzde	Valid Percent	Cumulative Percent
Katılıyorum	395	68,8	68,8	68,8
Katılmıyorum	88	15,3	15,3	84,1
Kararsızım	91	15,9	15,9	100,0
Toplam	574	100,0	100,0	

Tablo 30’da öğrencilerin seçmeli Din dersine ait ödevleri zevkle yapmaları konusunda öğrencilerin tutumlarına ait verileri göstermektedir. Öğrencilerin %68,8’i ödevlerini zevkle yapmakta olduğunu belirtmiş, %15,9’u kararsız olduğunu, %15,9’u ise olumsuz görüş beyan etmişlerdir. Bu veriler ışığında öğrencilerin büyük bir bölümünün dersi sevdiği ve ödevlerini severek yaptığı gözlemlenmiştir.

Tablo 4.31: SEÇMELİ DİN DERSLERİNİ İYİKİ TERCİH ETMİŞİM- CİNSİYET FAKTÖRÜ ARASINDAKİ İLİŞKİ

			Seçmeli Dersini İyi ki Tercih Etmişim			Total
			Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	
s1_cinsiyet	Kız	Count	228	20	41	289
		% within s1_cinsiyet	78,9%	6,9%	14,2%	100,0%
	Erkek	Count	222	19	44	285
		% within s1_cinsiyet	77,9%	6,7%	15,4%	100,0%
Total		Count	450	39	85	574
		% within s1_cinsiyet	78,4%	6,8%	14,8%	100,0%

Seçmeli Din derslerini tercih etme memnuniyetleri incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%78,4) söz konusu dersleri tercih etmekten memnun kaldıkları, memnun olmayanların oranının yaklaşık %7 olduğu belirlenmiştir. Seçmeli Din derslerini tercih etme memnuniyetleri bakımından kız ve erkek öğrenciler arasında benzer bir dağılım olduğu anlaşılmıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.32: ÖĞRENCİLERİN KURAN-I KERİM OKUMA DURUMLARI İLE TERCİH ETTİKLERİ SEÇMELİ DERS ARASINDA BİR İLİŞKİ DURUMU

	Bu Yıl Hangi Seçmeli Dersi Aldınız			Total
	Ku'ran-ı Kerim	Temel Dini Bilgiler	Hız Muhammedin Hayatı	
Ku'ran-ı Kerim'i okumayı seçmeli Kur'an-ı Kerim dersi ile öğrendim	94 72,9%	17 13,2%	18 14,0%	129 100,0%
Kur'an-ı Kerim'i önceden okumayı biliyordum	136 54,6%	55 22,1%	58 23,3%	249 100,0%
Ku'ran-ı Kerim'i okumayı bilmiyorum	48 24,5%	80 40,8%	68 34,7%	196 100,0%
Toplam	278 48,4%	152 26,5%	144 25,1%	574 100,0%

Tablo 32'de öğrencilerin Ku'ran-ı Kerim okuma durumları ile tercih ettikleri seçmeli ders arasında bir ilişkiyi gösteren veriler yer almaktadır. Bu veriler ışığında Kur'an-ı Kerim dersini seçen öğrencilerin %72,9'u Kur'an-ı Kerim okumayı seçmeli Kur'an-ı Kerim dersi ile öğrendiğini ifade etmişlerdir. Bu veriler ışığında öğrencilerin bu derste yüksek bir oranda başarılı oldukları söylenebilir.

Tablo 4.33: CİNSİYETE GÖRE SEÇMELİ DİN DERSİNİ TERCİH ETME NEDENİ ARASINDAKİ DURUM

	Cinsiyet		Toplam
	Kız	Erkek	
Ailem tercih etti	56 43,4%	73 56,6%	129 100,0%
Öğretmenlerim tercih etti	8 47,1%	9 52,9%	17 100,0%
Okul idaresi tercih etti	41 48,2%	44 51,8%	85 100,0%
Ben kendim tercih ettim	184 53,6%	159 46,4%	343 100,0%
Toplam	289 50,3%	285 49,7%	574 100,0%

Seçmeli Din dersini tercih etme nedenleri cinsiyete göre incelendiğinde kızların %53,6'sının kendilerinin tercih ettiğini, erkeklerin ise %56,6'sının ailesinin tercihiyle seçtiğini belirtmişlerdir. Kız ve erkek öğrenilerin dersi tercih etme nedenleri benzer bir dağılıma sahiptir. ($p>0,05$)

Tablo 4.34: ÖĞRENCİLERİ DERSİ SEÇME NEDENİ İLE MERAK ETTİĞİ VE ÖĞRENMEK İSTEDİĞİ KONULARIN SEÇMELİ DİN DERSİNDE ÖĞRENME İMKANI BULUP BULMAMA DURUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ

	s19			Toplam
	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	
Ailem tercih etti	90 69,8%	16 12,4%	23 17,8%	129 100,0%
Öğretmenlerim tercih etti	9 52,9%	5 29,4%	3 17,6%	17 100,0%
Okul idaresi tercih etti	61 71,8%	13 15,3%	11 12,9%	85 100,0%
Ben kendim tercih ettim	269 78,4%	33 9,6%	41 12,0%	343 100,0%
Toplam	429 74,7%	67 11,7%	78 13,6%	574 100,0%

Öğrencileri ders almaya yönelten sebepler arasında kendi tercihi olanların %78,4 ile en yüksek olduğu görülmüştür. Buradan kendi tercihi ile dersi seçen öğrencilerin söz konusu dersten beklentilerinin daha yüksek oranda yerine geldiği söylenebilir. Öte yandan öğretmenlerin tercihiyle dersi seçen öğrencilerin %30'a yakını merak ettiği ve öğrenmek istediği konuların seçmeli Din dersinde öğrenme imkanı bulamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.35: ÖĞRENCİLERİN SEÇMELİ DİN DERSLERİNE OLUMLU TUTUM BESLEDİKLERİNE AİT BULGU VE YORUMLAR

	Katılıyorum %	Katılmıyorum %	Kararsızım %
Soru13	78,4	6,8	14,8
Soru14	49,7	20,4	30
Soru15	35	32,1	32,9
Soru 16	50,9	17,1	32,1
Soru 17	62,4	15,9	21,8
Soru 18	27,9	53,7	18,5
Soru 19	74,7	11,7	13,5
Soru 20	71,4	11,5	17,1
Soru 21	83,3	7,3	9,4
Soru 22	46,9	26,5	26,7
Soru 23	66,4	17,2	16,4
Soru 24	57,5	21,6	20,9
Soru 25	80,8	11,0	8,2
Soru 26	68,8	15,3	15,9

Öğrencilerin seçmeli Din derslerine yönelik tutumlarının bir göstergesi olarak yukarıda verilen ifadelerle katılma–katılmama durumları incelendiğinde öğrencilerin genellikle seçmeli Din derslerini olumlu tutum besledikleri söylenebilir. Öğrencilerin en yüksek “Katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri “Bence seçmeli Din derslerinde öğrendiklerim ahlakımı güzelleştirdi” ifadesidir. Buradan hareketle öğrencilerin seçmeli derslerden kendi görüşlerine göre ahlaki yönden faydalandıkları söylenebilir. Bununla birlikte öğrencilerin %80’inden fazlası “Seçmeli Din dersine

giren öğretmenimi seviyorum” ifadesine katılıyorum cevabı verdikleri bir diğer dikkat çekici sonuçtur.

Öğrenciler en yüksek oranda katılmıyorum dedikleri ifadenin %26,5 ile “Seçmeli Din Eğitimi Dersi, Benim diğer derslerimde başarılı olmama katkı sağladı” olduğu anlaşılmaktadır. Buradan hareketle seçmeli Din derslerinin diğer derslere akademik anlamda az düzeyde olumlu katkı sağladığı görülmüştür.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Seçmeli Din dersleri bu alanda meydana gelen doğal bir sürecin sonunda ihtiyaç haline gelmiş ve okul programlarında yerini almıştır. Öğrencilerin manevi açıdan bazı ihtiyaçlarını karşılamak ve inanyor oldukları dinin tam anlamıyla sorumluluklarını yerine getirmeleri amaçlanmaktadır. Bu dersleri tercih eden öğrencilerin dersleri nasıl algıladıkları, değerlendirdikleri ve düşünceleri sonraki yıllara dair derslerin yeniden yapılandırılıp revize edilmesi noktasında önemlidir. Belki bu noktada en önemli geri dönüşler bu alanda yapılan çalışmalar olacaktır.

Din konusu Türkiye’de her dönem üzerinde tartışmaların yapıldığı bir alan olagelmıştır. Okullarda din dersinin gerekli olup olmadığı tartışmaları altında bu dersler bazen seçmeli hale getirilmiş zaman zaman da tamamen kaldırılmıştır. 1982 anayasasında meydana gelen değişikliklerle zorunlu hale gelen derslerin varlık-yokluk mücadelesi hep konuşulmuştur. Bu derslerin niteliği üzerinde malaesef yeteri kadar çalışma yapılmamıştır. Seçmeli derslerin müfredata girişiyle birlikte din eğitimcilerine ağır bir yük yüklenmiştir. İlahiyat camiası ve din eğitimcilerinin bu konuda kat etmesi gereken hayli yol bulunmaktadır. Özellikle öğretim programı içerik, müfredat, ölçme değerlendirme süreçleri hep birlikte yeniden ele alınmalı ve çeşitli iyileştirmeler yapılmalıdır. Bu anlamda eğitimin kalitesini en iyiye çıkarmak ve mevcut verimliliği de arttırmak en önemli hedefimiz olmalıdır. Bu süreçte katkı sağlayacağı düşüncesiyle araştırma konusu olarak belirlediğimiz seçmeli Din derslerinin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi uygun görülmüştür. Elde edilen veriler derslerin kalitesini iyileştirmesi noktasında katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Varsayılan hipotezlerin gerçekleşip gerçekleşmediği, ulaşılan bulgu ve tesbitler ve seçmeli Din derslerinin kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tesbitler aşağıda sunulmuştur.

Seçmeli Din derslerini seçen öğrencilerin ailelerinin gelir seviyesi ve eğitim durumuna bakıldığında orta seviyede oldukları tesbit edilmiştir. Bu noktada öğrencilerin gelir ve eğitim durumu ile seçmeli Din derslerine karşı tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı olabilecek farklılıklar görülmemiştir.

Öğrencilerin seçmeli Din derslerini çok yüksek bir oranda kendilerinin tercih ettiği tesbit edilmiştir. Özellikle bu derslerin seçiminin öğrencilere kazandırmayı hedefledikleri çeşitli kitle iletişim araçları ve yapılacak rehberlik faaliyetleriyle iyice izah edilmelidir. Yaz Kur'an Kurslarında ve camilerde seçmeli derslerin önemi hem ailelere hem öğrencilere etraflıca izah edilmelidir. Diğer taraftan okul idaresi de %17 gibi bir rakamla bu dersleri öğrencilere bırakmadan kendileri tercih etmişlerdir. Bu konuyla ilgili yapılan başka çalışmalarda da seçmeli dersleri okul idaresi ve öğretmenlerin tercih ettiklerine yönelik tesbitler görülmüştür. Seçmeli derslerin mantığına ters olan bu durum ivedilikle öğrencilere bırakılması pedagojik olarak daha uygun olacaktır. Ancak, zorlama sonucu alınan dersler öğrencilere antipatik hale gelebilir. Bu konuda tamamen öğrencin tercihleri dikkate alınmalıdır.

Elde edilen veriler ışığında öğrencilerin seçmeli Din derslerini tercih etmelerinde Din Dersi öğretmeni/Din görevlisi olma gibi herhangi bir hedeflerinin olmadığı görülmüştür. Buradan hareketle bu dersleri alan öğrenciler mesleki bir tercih değil din alanında ilgi ve yeteneklerini geliştirme doğrultusunda bir tercihte bulunmuşlardır. Bu durumun öğrencilerin bir yandan modern hayatlarını devam ettirirken bir yandan da dini gelenek ve yaşantılarından kopmak istemedikleri şeklinde düşünülebilir.

Kur'an-ı Kerim seçmeli dersini okuma durumunu tesbite dair yapılan incelemede büyük bir çoğunluğunun (%43,4) Kur'an-ı Kerim'i önceden bildiği görülmüştür. Öğrencilerin Kur'an'ı yüksek bir oranla önceden biliyor olmaları onların seçmeli dersleri tercihinde olumlu etkiye sahip olduğu düşünülebilir.

Tercih edilen derslerin memnuniyet dereceleri ile bir sonraki yıl da yeniden tercih etmesi arasında bir düşüşün olması dikkat çekicidir. Alınan dersin bir sonraki yılda tercih edilip edilmeyeceğine dair öğrencilerin ancak yarısının olumlu cevap vermesi üzerinde durulması gereken bir tesbittir. Bu öğrencilerinin yarısının dersi

tekrar tercih etmeyi düşünmemesi dersin yeteri derecede ilgi çekici bulunmadığı sonucuna ulaştırmaktadır. Derslerin ilgi çekici ve işleniş açısından yeteri kadar tatminkar edemediğini gösterir. Kaldı ki bunun birçok nedeni olabilir. Ders kitaplarının ilgi çekici olmaması öğretim programının eksiklikleri ya da din dersi öğretmenlerinin bu konuda hizmetiçi eğitimi almaları gereksinimi bunlar arasındadır.

Seçmeli dersleri tercih eden öğrenciler yüksek bir oranda DKAB derslerinde öğrenemedikleri konuları seçmeli derslerde öğrendikleri yönünde görüş bildirmişlerdir. Ancak her dört öğrenciden birisi tersi yönde görüş bildirmişlerdir. Muhtemelen bu öğrenciler seçmeli dersleri DKAB derslerinin tekrarı yönünde düşünmektedirler. Bu noktada derslerin kendilerine ait özgün yöntem taktik ve içeriğe sahip çalışmalarla zenginleştirilmesi gerekliliğini gösterir. Dersler öğrenciler nazarında daha cazip hale getirilmelidir.

Öğrencilerin derslere ait tutumlarını tesbite dair diğer bir konu da seçmeli derslerin ödevlerini zevkle yapıp yapmadıkları başlığıdır. Yüksek bir oranda öğrenciler verilen ödevleri zevkle yapmakta olduklarını bildirmişlerdir. Öğretmenin bilgi ve kabiliyetinin bu derslerin eğitim öğretim sürecinde etkin bir rol oynadığı inkar edilemez bir gerçekliktir. Yine bu başlık altında öğrenilerin yüksek bir oranda seçmeli derse giren öğretmenlerini sevdiğini tesbit edilmiştir. Derse dair olumlu tavır ve tutumların sergilenmesinde hiç şüphesiz öğretmenler büyük bir yere sahiptir. Bu anlamda öğretmenler seçmeli dersler konusunda hizmetiçi eğitime alınmaları verimlilikleri açısından olumlu sonuçlar doğuracaktır.

ÖNERİLER:

1. Benzer çalışmalar farklı illerde ve eğitim seviyelerinde yapılabilir.
2. Seçmeli derslere ait özellikle velilerin de katılımının sağlandığı çalışmalar yapılabilir.
3. Okul müdürlükleri tarafından seçmeli derslerle ilgili bilgileri de içeren tanıtım broşürleri ve kitapçıklar hazırlanarak öğrenciler ile veliler bilgilendirilmelidirler.
4. Seçmeli derslerin öğretmenleri belirlenirken özellikle dersin özelliğine göre alanında yeteri derecede eğitim almış öğretmenlere görev verilmelidir.

Mümkün olduğu kadar ücretli öğretmen uygulaması ile dersler doldurulmamalıdır.

5. Seçmeli derslere girecek öğretmenler bu derslerle ilgili uzman kişiler tarafından hizmetiçi eğitime alınmalıdır.
6. Seçmeli derslerle ilgili öğretim programlarında yeni yaklaşımlar ışığında dersin içerik ve yöntem kısımları yeni materyallerle yenilenebilir.
7. Özellikle ilahiyat fakültelerinde bu derslerle ilgili özel öğretim yöntem ve teknikleri geliştirilmeli dersin verimliliğine ait çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır.
8. Seçmeli derslerle ilgili örneğin Kur'an-ı Kerim ve diğer derslerle ilgi hem okul hem ilçe hem de il bazında yarışmalar yapılmalıdır. Böylece öğrencilerin derse karşı olumlu tutum sergilemesi beklenebilir.
9. Seçmeli derslerin tercihinde bir problem olarak tesbit edilen fiziki şartlar, sınıf yetersizlikleri gibi alt yapı eksiklikleri acilen giderilmelidir.
10. Tezimizde de tesbit edildiği üzere derslerin tercih edilmesinde okul idaresinin yönlendirmesi tamamen ortadan kaldırılmalı; tercihler öğrenci ve aile tarafından öğrencinin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yapılmalıdır.
11. Seçmeli Din dersleri ile bağlantılı klüp çalışmaları ve toplum hizmetleri hayata geçirilmelidir.
12. Seçmeli Din dersi eğitim programlarının yeniden gözden geçirilmeli, varsa hatalar düzeltilmelidir. Özellikle derse giren öğretmenlerden sahada görülen problemler zaman zaman dinlenip gerekli tedbirler alınıp revizyonlar yapılmalıdır.
13. Ders kitapları yeniden gözden geçirilmeli, derse ait yardımcı kitaplar basılmalıdır.
14. Seçmeli Din derslerine giren Din dersi öğretmenlerinin özellikle sevgi temelli bir eğitim yaklaşımı sergilemesi, bu derse giren öğrencilerin zihinlerinde yer alan sorulara doyurucu cevaplar vermeleri yönünde gerekli akademik ve pedagojik hazırlıkları tamamlanmalıdır.
15. Özellikle seçmeli Kur'an-ı Kerim dersinde öğrencileri cezalandırmaktan kaçınılmalı; ödüller verilerek veya yarışmalar yoluyla teşvik edilmelidir.
16. Ayrıca Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından alınan karar doğrultusunda 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibariyle eğitim programı

değiştirilen seımeli derslerinin yeterliliği ve etkinliği bir başka araştırma konusu olarak ıalışılabilir.

KAYNAKÇA

- Acuner, H.C. (2016) *Öğrencilere Göre Seçmeli Ku”an- Kerim Dersi:Artvin İli Örneği*. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi 5(4):850-871.
- Aslantaş, İ, (2011). “*Ortaöğretim 9.sınıf Öğrencilerinin Seçmeli Ders Tercihlerine Rehber Öğretmenlerin Etkisinin Gözlemlenmesi*”“, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri Erciyes, Üniversitesi.
- Bahçekapılı, M. (2013). *Yeni Eğitim Sisteminde Seçmeli Din dersleri İmkanlar, Fırsatlar, Aktörler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. İlkeder Yayın.İstanbul, ss.13-19-192
- Bahçekapılı, M. (2012). *Türkiye’de Din Eğitiminin Dönüşümü (1997-2012)*Nakış Ofset.İstanbul,ss.217
- Büyüköztürk, Ş., (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni, Spss Uygulamaları ve Yorumu*.Pegem Akademi, Ankara,ss.17.
- Çelenk, S. (2001). *Okul Dışı Etkilerin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Okuduğunu Anlama Başarısına Katkısı*. (Yayın Kurulu Kararı Alınmış) Araştırma
- Demircan, Aşlamacı, Yılmaz ve Telli. (2013).*Seçmeli Din Eğitimi Dersleri İnceleme ve Değerlendirme Raporu*.Çınar Basım Yayın, İstanbul,ss.7-39)
- Ebşahoğlu, F. (2015). *İlköğretim 5 ve 6. Sınıflarda Seçmeli Derslerin Seçim Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, ss.3-11.
- EARGED (2008), *Seçmeli Derslerin Seçim Kriterlerinin Değerlendirilmesi Araştırması*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Eğitim Bir Sen, (2013). *4+4+4 Eğitim Reformunu İzleme Raporu*.
<http://www.egitimbirsan.org.tr>
- Eyidoğan, B. (2009). *Bilişim Teknolojileri Dersinin İlköğretimde Seçmeli Ders Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

- Fidan, N. (1985). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Alkim Yayınevi, Ankara.
- Görer, Ü.G. (2015). *Ortaokul Düzeyindeki Din, Ahlak ve Değerler Alanındaki Seçmeli Derslerin Öğretmen-Öğrenci Görüşlerine Göre Program Açısından Değerlendirilmesi: (Denizli Yatılı Bölge Ortaokulları Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, ss.17.
- Gündoğdu, Y. B. (2015). *Seçmeli Din derslerini Tercih Eden Öğrencilerin Tercihlerini Etkileyen Faktörler: Ordu Örneği*. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 15 (2), 121-155.)
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> (08.03.2018)
- [https://www.turkcebilgi.com/e%C4%9Fitim_%C5%9Furas%C4%B1\(12.02.2018\)](https://www.turkcebilgi.com/e%C4%9Fitim_%C5%9Furas%C4%B1(12.02.2018))
- Kaya, M. (2015). *Ortaokul Seçmeli Dersler Uygulamasının Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Gebze Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yedi Tepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Meydan, H. (2013). *Din, Ahlak ve Değerler Alanı Seçmeli Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. *Erzurum Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 40:219-250
- Milli Eğitim Bakanlığı Bakanlığı *Tebliğler Dergisi*. Ağustos 2005. Sayı 2575.
<http://www.meb.gov.tr/ogrencilerin-gozde-dersleri-belli-oldu/haber/8377/tr>
(14.03.2018)
- Özüt, A. (2014). *İlköğretim Düzeyinde Seçmeli Derslerin Seçim Kriterlerinin Öğretmen ve Okul Yöneticisi Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü (2012a, 4 Nisan). Okul dönüşümleri. http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_04/08121751_2013okuldn...pdf
- Tok, İ. (2015). *Ortaöğretimde Bazı Seçmeli Dini Derslere İlişkin Öğrenci Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Tuncer, M. & Özüt, A. (2017). *İlköğretim düzeyindeki seçmeli derslerin seçim kriterlerinin öğretmen ve okul yöneticisi görüşlerine göre değerlendirilmesi*. *Journal of Educational Reflections*, 1(1), 51-65.
<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/403477> (08.03.2018)

TTKB, (1974). *IX. Milli Eğitim Şurası.*

http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021628_9_sura.pdf

TTKB, (1996). *XV. Milli Eğitim Şurası.*

http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021410_15_sura.pdf

TTKB, (1999). *XVI. Milli Eğitim Şurası.*

http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021410_16_sura.pdf

TTKB, (2010). *İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi.*

[http://ttkb.meb.gov.tr/Ogretmen/Modules.Php?Name=Downloads&D_Op=G
etit&Lid=802](http://ttkb.meb.gov.tr/Ogretmen/Modules.Php?Name=Downloads&D_Op=G
etit&Lid=802)

TTKB, (2012). *Haftalık Ders Çizelgeleri, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.*

<http://ttkb.meb.gov.tr/www/Haftalik-Ders-Cizelgeleri/Kategori/7>

[https://dogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_08/17173729_Hz.Muham
medin_Hayati_67ve8.sYnYflaricin_YHOveORTAOKUL.pdf2.2018\)](https://dogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_08/17173729_Hz.Muham
medin_Hayati_67ve8.sYnYflaricin_YHOveORTAOKUL.pdf2.2018)

<http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=383>

Taş, B. S. (2004). *Seçmeli Ders Programlarının Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri*

Doğrultusunda Değerlendirilmesi. Yüksek Lisan Tezi, Çukurova

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

EKLER

EK1: Anket Soruları

ANKET SORULARI

1. **Cinsiyetiniz:**

1. () Kız	2. () Erkek
------------	--------------
2. **Sınıfınız:**

1. () 5. Sınıf	2. () 6. Sınıf	3. () 7.Sınıf
4. () 8.Sınıf		
3. **Ailenizin ortalama aylık geliri nedir?**
 1. () 0 TL – 803 TL arası
 2. () 804 TL - 1835 TL arası
 3. () 1836 TL – 2500 TL arası
 4. () 2501 TL–3500 TL arası
 5. () 3501 TL ve üzeri
4. **Annenizin eğitim durumu aşağıdaki şıklardan hangisine uymaktadır?**
 1. () Okuryazar
 2. () Okuryazar değil
 3. () İlkokul mezunu
 4. () Ortaokul mezunu
 5. () Lise mezunu
 6. () Üniversite mezunu
5. **Babanızın eğitim durumu aşağıdaki şıklardan hangisine uymaktadır?**
 1. () Okuryazar
 2. () Okuryazar değil
 3. () İlkokul mezunu
 4. () Ortaokul mezunu
 5. () Lise mezunu
 6. () Üniversite mezunu
6. **Annenizin mesleği nedir?**
 1. () Ev hanımı
 2. () İşçi
 3. () Memur
 4. () Serbest meslek
 5. () Emekli

7. Babanızın mesleği nedir?

1. () İşsiz
2. () İşçi
3. () Memur
4. () Serbest meslek
5. () Emekli

8. Yazın Kur'an Kursuna Katıldınız mı?

1. () Her Yaz Düzenli giderim.
2. () Daha önce gittim ve Kur'an öğrendim.
3. () Daha önce gittim fakat öğrenemedim bu sebeple de gitmiyorum artık.
4. () Hiç Yaz Kur'an Kursu'na hiç gitmedim.
5. () Yaz Kur'an Kursu'na katıldım ama düzenli devam etmedim.

9. Bu yıl hangi seçmeli Din dersini aldınız?

1. () Kur'an-ı Kerim
2. () Temel Dini Bilgiler
3. () Hz. Muhammed'in Hayatı

10. Geçen yıl hangi seçmeli Din dersini aldınız?

1. () Kur'an-ı Kerim
2. () Temel Dini Bilgiler
3. () Hz. Muhammed'in Hayatı

11. Kur'an-ı Kerim'i okuma durumunuzla ilgili size uygun seçeneği işaretleyiniz?

1. () Kur'an-ı Kerim okumayı Seçmeli Kur'an-ı Kerim dersi ile öğrendim.
2. () Kur'an-ı Kerim okumayı önceden biliyordum.
3. () Kur'an-ı Kerim Okumayı bilmiyorum.

12. Hayalinizdeki meslek nedir?

1. () Memur
2. () işçi
3. () Din dersi öğretmeni/Din görevlisi
4. () Serbest Meslek/ticaret.
6. () Polis
7. () Asker
8. () Doktor
9. () Mimar

13. Seçmeli Din dersinizi kim tercih etti?

1. () Ailem tercih etti.
2. () Öğretmenlerim tercih etti
3. () Okul idaresi tercih etti.
4. () Ben kendim tercih ettim.

14. Seçmeli Din derslerini iyi ki tercih etmişim.

1. () Katılıyorum
2. () Katılmıyorum
3. () Kararsızım

15. Seneye de Seçmeli Din derslerini tercih edeceğim.

1. () Katılıyorum
2. () Katılmıyorum
3. () Kararsızım

16. Seneye seçmeli Din dersleri yerine başka bir seçmeli dersi tercih etmek istiyorum.

1. () Katılıyorum
2. () Katılmıyorum
3. () Kararsızım

17. Seçmeli Din derslerinde kendimi diğer bütün derslerden daha mutlu hissediyorum.

1. () Katılıyorum
2. () Katılmıyorum
3. () Kararsızım

18. Seçmeli Din dersi kitaplarımı beğeniyorum ve ilgi çekici buluyorum.

1. () Katılıyorum
2. () Katılmıyorum
3. () Kararsızım

- 19. Bu yıl aldığım seçmeli Din dersinin konuları yeterince ilgi çekici değildi.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 20. Dinimle ilgili merak ettiğim konuların cevaplarını ve öğrenmek istediğim konuları seçmeli Din derslerinde öğrenme imkanı buldum.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 21. Seçmeli Din dersleri ibadetlerimi daha düzenli (özenle) yapmama katkı sağladı.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 22. Bence seçmeli Din derslerinde öğrendiklerim ahlakımı güzelleştirdi.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 23. Seçmeli Din dersi, benim diğer derslerimde başarılı olmama katkı sağladı.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 24. Din Kültürü dersinde öğrenemediğim bir çok şeyi seçmeli Din derslerinde öğrenme imkanım oldu.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 25. Arkadaşlarım seçmeli dersleri tercih ederken, onlara seçmeli Din derslerini seçmelerini tavsiye ederim.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 26. Seçmeli Din dersine giren öğretmenimi seviyorum.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım
- 27. Seçmeli Din dersinin ödevlerini zevkle yapıyorum.**
 1. () Katılıyorum 2. () Katılmıyorum 3. () Kararsızım

EK-2: Anketin Yapıldığı Okulların Listesi

- 1- Adnan Menderes Ortaokulu
- 2- Hatice Büyükbeşe Ortaokulu
- 3- Kadriye Abdülmecit Özgözen Ortaokulu
- 4- Kocatepe Ortaokulu
- 5- Mustafa Erman Ortaokulu
- 6-Nurel Enver Taner Ortaokulu
- 7-Nuriye Zekeriya Kına Ortaokulu
- 8-Turgut Özal Ortaokulu

T.C
ŞAHİNBEY KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 20332654-600-E.4530640
Konu : Ümit KÖSE'nin Araştırma İzni

02.03.2018

..... MÜDÜRLÜĞÜNE
ŞAHİNBEY/GAZİANTEP

İlgi: İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 01/03/2018 tarih ve 4410397 sayılı yazısı

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ümit KÖSE'nin " Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" konulu yüksek lisans tez çalışması uygulamasının uygun görüldüğü ilgi yazı ile bildirilmiş olup, ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Zeki ÇAKMAK
Müdür a.
Şube Müdürü

DAĞITIM;
-Tüm Ortaokul Müdürlükleri

EK :
Yazı ve ekleri (5 Sayfa)

Kolejitepe Mah. Yeşil Camii Sok. Şahinbey İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ŞAHİNBEY
Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat Şb.Müd.Zeki ÇAKMAK; Şef-Ali SARIGÜL-Mem. M.KÖSEOĞLU
Telefon: (0342) 230 31 92 Faks: (0 342) 230 88 02 e-mail: <http://sahinbey.meb.gov.tr>

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 8546-5f22-3c4d-b999-5fba kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
GAZİANTEP VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34659092-605.01-E.4410397
Konu : Araştırma İzin Talebi

01.03.2018

..... KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ümit KÖSE'nin " Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Gaziantep ili Örneği)" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında, ekli listede belirtilen ilçeniz ortaokullarında öğrenim gören öğrencilere anket uygulama isteğinin uygun görüldüğüne ilişkin 28.02.2018 tarihli ve 605.01/4331548 sayılı Valilik oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Cengiz METE
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1-Valilik Onayı (1 Sayfa)
- 2- Anket (2 Sayfa)
- 3- Liste (1 Sayfa)

DAĞITIM:

Şahinbey ve Şehitkamil ve
İlçe MEM

Yeni Valilik Binası 5. Kat Büyükşehir/Gaziantep
elektronik Ağ: www.gaziantep.meb.gov.tr
e-posta: gaziantepmem@meb.gov.tr

Müd.Yrd.M.Ali TIRYAKIOĞLU-Strateji Geliştirme Şef E. YILDIRIM
Tel:(0342) 231 10 58 -4450
Faks:(0342) 232 24 10

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 425a-bd8e-3051-b3bb-d73a kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
GAZİANTEP VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34659092/605.01/4331548
Konu : Araştırma İzin Talebi
(Ümit KÖSE)

28/02/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün 31.01.2017 tarihli ve E.2012 sayılı yazısı.

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ümit KÖSE'nin " Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Gaziantep ili Örneği)" konulu yüksek lisans tez çalışması kapsamında, ekli listede belirtilen İlimiz Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerindeki ortaokullarda öğrenim gören öğrencilere anket uygulama isteği, ilgi yazıda belirtilmektedir.

Bu kapsamda Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ümit KÖSE'nin yüksek lisans tez çalışma isteği, Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22.08.2017 tarihli ve 12607291 (2017/25) sayılı genelgesi kapsamında değerlendirilmiş olup; araştırmacının, araştırmasının bitiminden itibaren 15 gün içerisinde araştırma sonuçlarını 2 kopya halinde CD içerisinde Müdürlüğümüze bildirmesi şartıyla, ekli listede belirtilen İlimiz Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerindeki ortaokullarda öğrenim gören öğrencilere, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde ve gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanması, Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosu bünyesinde oluşturulan komisyonun uygunluk raporu doğrultusunda uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde; Olurlarınıza arz ederim.

Cengiz METE
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
.../02/2018

Halil UYUMAZ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Yeni Valilik Binası 5. Kat Büyükşehir/Gaziantep
Elektronik Ağ: www.gaziantep.meb.gov.tr
e-posta: gaziantepmem@meb.gov.tr

Müd.Yrd.M.Ali TIRYAKIOĞLU -Strateji Geliştirme Şefi E. YILDIRIM
Tel: (0342) 231 10 58 -4450
Faks:(0342) 232 24 10

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 2d32-fe2b-30ba-9401-4daf kodu ile teyit edilebilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 31/01/2018-E.2012

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sayı :81948136/044/E.
Konu :Anket

İLGİLİ MAKAMA
(GAZİANTEP İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ)

Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ümit KÖSE "Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Gaziantep İli Örneği" konulu yüksek lisans tezi ile ilgili olarak veri oluşturmak amacıyla Gaziantep Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki Ortaokullarda anket çalışmasını yapmak istemektedir.

Adı geçen öğrencimizin yukarıda sözü edilen anketi yapabilmesi için gerekli iznin verilebilmesi hususunda gereğini arz/rica ederim.

e-İmzalıdır

Doç.Dr.Zekiye ANTAKYALIOĞLU
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

EKLER :
1- 1 Adet Dilekçe
2- 1 Adet Anket

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR
31.01.2018
Güler ÇETİNKÖZ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müdürü

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://ebys.gantep.edu.tr/enVision/Dogrula/L54KADK>
Üniversite Bulvarı P.K. 27310 Şehitkamil / Gaziantep, TÜRKİYE Ayrıntılı bilgi için irtibat:
Tel: (0342) 317 18 97 Faks: 0 (342) 360 10 13
E-Posta: : sosbil@gantep.edu.tr Elektronik ağ: www.gantep.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

Ümit KÖSE 1982 yılında Gaziantep'te doğdu. İlköğretim ve ortaöğretimi 1999 yılında burada tamamladı. 2000 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlköğretim Din Kültürü Öğretmenliği Bölümünde lisans eğitimine başladı. 2004 yılında lisans eğitimini başarı ile tamamladı. 2005 Şubat ayında Gaziantep'te Din Kültürü ve ahlak Bilgisi dersi öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Gaziantep, Şahinbey ilçesi Nuriye Zekeriya Kına Ortaokulunda görevini sürdürmektedir. 2013 yılında Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Eğitimi Ana Bilim Dalında yüksek lisansa başladı. Evli ve bir çocuk babasıdır.

VITAE

Ümit Köse was born in Gaziantep in 1982. He completed his secondary and high school education there. He started his undergraduate education in the Marmara University Theology Faculty Primary Education Religious Culture and Moral Knowledge Teacher Department. He completed his education successfully in 2004. He began to work as a Religious Culture and Moral Knowledge Teacher in Gaziantep in February 2005. He still has worked in Nuriye Zekeriya Kına Secondary School in Şahinbey. He started the Master Degree in Gaziantep University Theology Faculty Philosophy and Religious Sciences Department Religious Education. He is married and has one child.